

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

Н. О. Лешньова
Л. В. Павлова
О. А. Сергєєва

STEP FORWARD IN GRAMMAR

Навчально-методичний посібник

Харків – 2019

УДК 811.111'276.6:62'36(072)
Л53

Рецензенти: **Н. В. Бевз** - кандидат філософських наук, доцент кафедри іноземних мов Харківської державної академії культури;
А. В. Котова - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

*Затверджено до друку рішенням Науково-методичної ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 6 від 29 мая 2019 р.)*

Л 53 Н. О. Лешньова, Л. В. Павлова, О. А. Сергеева. Step forward in Grammar: навчально-методичний посібник /– Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. – 120 с.

Навчально-методичний посібник призначено для студентів і аспірантів немовних факультетів університету. У посібнику подано теоретичний та практичний матеріал з граматики англійської мови. Метою посібника є розвиток умінь раціонально опрацьовувати спеціалізовані англійськомовні тексти. Структура посібника дозволяє обрати оптимальні способи організації роботи для ефективного засвоєння матеріалу та аналітичної обробки інформації.

УДК 811.111'276.6:62'36(072)

© Харківський національний
університет імені В. Н. Каразіна, 2019
© Лешньова Н. О., Павлова Л. В.,
Сергеева О. А., 2019

ОСОБЛИВОСТІ СИНТАКСИСУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Порядок слів в англійському реченні

На відміну від українського речення (з вільним порядком слів) англійське має фіксований порядок слів:

обставина (міця і часу)	підмет	присудок	доповнення	обставина (міця і часу)	обставина
-------------------------------	--------	----------	------------	-------------------------------	-----------

При перекладі речення треба в першу чергу знайти присудок і підмет, а потім інші члени речення.

Означення зазвичай стоїть перед або після слова, яке визначається. Означення часто ускладнює розуміння структури речення, тому при первинному аналізі його спочатку можна пропустити.

В англійській мові залежно від розташування у реченні слово може виконувати роль різних членів речення і бути різними частинами мови:

The investigations of the problem showed that his approach to it was promising.

Дослідження проблеми показали, що його підхід до неї був перспективним.

They approach this problem in terms of theoretical data.

Вони підходять до цієї проблеми з точки зору теоретичних даних.

Випадки відступу від прямого порядку слів у англійській мові

При необхідності виділити (підкреслити) певне слово необхідно пам'ятати, що в англійському реченні змістовна насиченість послаблюється к кінцю речення. Слово, що визначається, зазвичай виноситься на початок речення, якщо при цьому не порушується граматичний зв'язок поміж словами. У перекладі можна додати «саме» для того, щоб посилити значення доповнення, що виділяється.

This phenomenon we observed in our experiments.

Саме це явище ми спостерігали в своїх експериментах.

Для змістовного виділення різних членів речення також додаються додаткові службові слова (конструкція **it is ... that**, підсилювальне дієслово **do**).

It is ... that (who/which) можна перекласти словами «саме», «тільки це», «якраз».

It is only recently that the fact has been discussed in literature.

І тільки нещодавно цей факт було обговорено в літературі.

It is precisely this method that he followed.

Якраз цей метод він і використав.

Іноді в перекладі слово, що виділяється, виносять на кінець речення, оскільки в українській мові змістовне навантаження падає на кінець речення:

It was Doctor N who represented our firm.

Нашу фірму представляв доктор N.

Допоміжне дієслово **do** (тільки у Past і Present Simple) для посилення значення присудка ставиться перед змістовним дієсловом і вказує на час, який при перекладі переноситься на це дієслово. В англійській мові змістовне дієслово в цьому випадку має форму інфінітива без частки **to**. У перекладі використовуються слова «дійсно», «все ж таки», «нарешті» і т.п.

However, the problem does occur in the following situations.

Проте ця проблема дійсно зустрічається в наступних ситуаціях.

This experiment did prove our assumption.

Цей експеримент все ж таки довів наше припущення.

Інші випадки порушення фіксованого порядку слів

1. У допустових реченнях підрядне речення може починатися зі змістовної частини присудка, вираженої прикметником або дієприкметником, за якою слідує союз **though** або **as**. Переклад слід починати з союзу «хоча» або зі словосполучення «якою б», «яким би» і т.п.:

Difficult though it may be the problem will be formulated.

Хоча це може бути і важко, завдання буде сформульовано. Або: Якою б не важкою була ця задача, вона буде сформульована.

Hard as it is we must do the work.

Хоча ця робота і важка, ми повинні її зробити. Або: Якою б не важкою була ця робота, ми повинні зробити її.

2. На початок речення можна поставити деякі прислівники і сполучникові слова:

Only – тільки

Only in this way – тільки таким чином

Only then – тільки тоді

Never – ніколи ... не (до присудка)

Barely – ледве

Rarely – рідко

Nowhere – ніде

Not only ... but (also) – не тільки ..., але й ...

Hardly (ever) ... when – ледь ..., як ...

No sooner than – не раніше, ніж

Not until/till – не до / до

In no way – в жодному разі

Neither ... nor – а також ... не (до присудка)

On no account – в жодному разі

In/Under no circumstances – за жодних обставин

У цьому випадку речення будуються за такою схемою:

be/have/modal/auxillary verb+subject+main verb
--

Never

r in this case will temperature remain constant.

Ніколи в цьому випадку температура не буде залишатися незмінною.

This did not present any information. Nor did they provide financial help.

Вони не представили жодної інформації. Не забезпечили вони також і фінансову допомогу.

We could not identify the sample. Neither could we make the experiment once more.

Ми не змогли визначити зразок, а також не змогли провести експеримент ще раз.

Not only did they receive a grant but they (also) get a batch of new equipment.

Вони не тільки отримали грант, але й (також) отримали партію нового обладнання.

EXERCISE 1. Translate the sentences into Ukrainian. Determine the part of speech of the underlined words.

1. Professor N. lectures on that subject at our university. 2. We attended his lectures last month. 3. This means is not efficient in that case. 4. It means that we must work hard at this problem. 5. The results of our tests were unexpected. 6. Such reaction results in dramatic changes in the end product. 7. We didn't have any time to get the information we needed. 8. Five times nine equals forty-five. 9. They had to repeat their question several times. 10. Our country is a sovereign state. 11. They state that this technique is of great importance for that branch of science. 12. The complete picture of this process has been described in our papers. 13. To complete the system of numbers scientists introduced irrational numbers. 14. There are five known phases, or states of matter: solids, liquids, gases, plasma and Bose-Einstein condensates. 15. What we do really matters.

EXERCISE 2. Translate the sentences into Ukrainian. Mind the inversion.

1. Nowhere can we see such rapid progress as in computing technique. 2. Only in this region could we expect to find such an abrupt shift. 3. Of particular interest for the present discussion is evidence for the properties of the charge carriers. 4. Mixed as these elements appear to be, in reality they formed an entity. 5. For this purpose no direct method has been devised, nor is it likely that such a method is possible. 6. Their tests have proved that these factors do interact, giving rise to a sudden change of the whole

process. 7. This type of equipment did seem to be very reliable. 8. From the recent studies we do know that sudden shifts can and do occur. 9. The importance of some investments in science today needs no emphasizing, but it does need understanding. 10. It is in this way that it became possible to explain this phenomenon. 11. It is only recently, as a result of the introduction of the application of more sophisticated techniques that scientists learned to solve such problems. 12. It was not until about 1911 that the first really successful theory of atomic structure was suggested by Rutherford. 13. It was A. S. Popov, who discovered the principle of wireless communication that finally led to the development of electronic tubes for use in various communication devices. 14. No only is computing equipment getting smaller, it is getting more sophisticated. 15. No sooner had Alexander Fleming noticed an interesting mould growth in one of his glass dishes than he knew that it was something important. 16. It is the corruption probe that has left politicians around the world looking over their shoulders.

ІМЕННИК

Особливі випадки утворення множини іменників

Іменники, запозичені з грецької та латинської, зберегли форми множини цих мов.

Однина	Множина
Analysis – аналіз	Analyses – аналізи
Basis – базис, основа	Bases – базиси, основи
Crisis – криза	Crises – кризи
Thesis – дисертація	Theses – дисертації, тези
Addendum – додаток	Addenda – додатки
Bacterium – бактерія	Bacteria – бактерії
Datum – дана величина	Data – дані величини

Stratum – шар, пласт	Strata – прошарки
Criterion – критерій	Criteria – критерії
Phenomenon – явище	Phenomena – явища
Nucleus – ядро	Nuclei – ядра
Radius – радіус	Radii – радіуси
Stimulus – стимул	Stimuli – стимули
Formula – формула	Formulae/formulas – формули
Locus – місце	Loci – місця
Antenna – радіо антена	Antennae – радіоантени
Cactus – кактус	Cacti – кактуси
Focus – фокус, осередок	Foci – фокуси, осередки
Medium – засіб, середовище	Media – засоби, середовища
Spectrum – спектр, діапазон	Spectra – спектри, діапазони
Diagnosis – діагноз, оцінка	Diagnoses – діагнози, оцінки
Equilibrium – рівновага	Equilibria – рівноваги
Ellipsis – еліпсис	Ellipses – еліпсиси
Synthesis – синтез	Syntheses – синтези
Apparatus – прилад, апарат	Apparatus – прилади, апарати
Epithelium – епітелій	Epithelia – епітелії
Dermatitis – дерматит	Dermatitides – дерматити
Fungus – гриб	Fungi – гриби
Vena – вена	Venae – вени
Index – індекс, показник	Indices – індекси, показники
Stoma – устячко, продих	Stomata – устячки, продихи
Stimulus – стимул, подразник	Stimuli – стимули, подразники
Nucleolus – ядерце	Nucleoli – ядерця
Matrix – матриця, форма	Matrices – матриці, форми

Іменник у функції означення

В англійській мові іменник, що визначається, і іменник у функції означення, що стоїть після слова, що визначається, як правило, пов'язані прийменником:

the new progressive methods of research

нові передові методи дослідження

Але означення, виражене іменником, може стояти перед словом, що визначається:

the new progressive research methods

На місце перед словом, що визначається, можуть переноситися одне або кілька іменників і утворювати так званий ланцюжок іменників (a noun chain):

A lecture hall – лекційний зал

A first-year student – студент-першокурсник

Якщо після артикля (або іншого означення іменника) є ряд іменників (як правило, в однині) і без прийменника (прийменники переривають ряд), то тільки останнє з них буде словом, до якого відноситься артикль і з якого слід починати переклад всього ряду. Всі інші слова є його означеннями, відповідають на питання «який?»

Який? Який? Який? Що?

X X X X

Якщо в ряду першим стоїть прикметник, то він зазвичай відноситься до останнього слова:

A complete requirements document should include the facts about the device.

Повний опис вимог повинен включати відомості по даному приладу.

Іноді прикметник, що стоїть першим у ряду, визначає наступний за ним іменник:

This research describes the development of a digital computer simulation model.

У цьому дослідженні описується розробка схеми моделювання цифрової обчислювальної машини.

Сполучники **and** або **or** можуть переривати ряд.

The lecture and consultation time-table

Розклад лекцій та консультацій

EXERCISE 1. Match the pairs.

1. ядра	1. phenomenon
2. дані	2. radii
3. явища	3. strata
4. базиси	4. nuclei
5. критерії	5. crises
6. додаток	6. criterion
7. радіус	7. data
8. дана величина	8. bases
9. аналізи	9. stratum
10. явище	10. nucleus
11. додатки	11. basis
12. дисертація	12. phenomena
13. стимул	13. criteria
14. кризи	14. addendum
15. шари	15. analyses
16. ядро	16. radius
17. аналіз	17. datum
18. базис	18. addenda
19. шар	19. thesis
20. критерій	20. analysis
21. радіуси	21. stimulus
22. матриці	22. vena
23. вена	23. equilibrium
24. індекси	24. index

25.середовища	25.media
26.синтези	26.indices
27.індекс	27.syntheses
28.рівновага	28.matrices

EXERCISE 2. Translate the noun compounds into Ukrainian.

1. plasma electron beam. 2. power consumption. 3. carbon-reinforced plastic. 4. racing car bodies. 5. current and voltage measurements. 6. speed control system studies. 7. radio frequency phenomena. 8. long-distance transmission system. 9. laser beam axis. 10. high electron collision frequency. 11. foreign language studies. 12. high voltage transmission. 13. health records 14. emergency dispatch center. 15. dominant semiconductor process. 16. good signal-to-noise ratio. 17. silicon-germanium chip. 18. carbon nanotubes. 19. higher-capacity data services. 20. semiconductor equipment makers. 21. complex high-speed microprocessors.

EXERCISE 3. Write down *paraphrases* which will show the ‘grammatical meaning’ of the following noun compounds:

EXAMPLES

<i>Noun Compounds</i>	<i>Paraphrases</i>
steam engine	= engine which works by steam
cardboard carton	= carton (which is) made of cardboard
milk carton	= carton which contains milk
pocket torch	= torch which can go in a pocket

copper electrode	flat-panel display
iodine solution	horseshoe magnet
glass jar	test tube
condensation losses	computer monitor
electron theory	nickel alloy

Internet broadcast

communications satellite

consumer electronics

energy content

government office

combustion chamber

cell phone

laser beam

EXERCISE 4. Translate the sentences into Ukrainian.

1. A second-order three-point finite difference approximation for the boundary value problem is well known. 2. The radio frequency power required by a radio transmitter is usually obtained from an oscillator or amplifier. 3. The potential barrier height is always automatically set up to be such that ensures a dynamic equilibrium state. 4. The voltage time variation can be plotted for any given point along the line. 5. In an attempt to develop a language-independent method of error recovery the following techniques were used. 6. To understand how resolution enhancement techniques work, step back and take a fresh look at basic optical lithography. 7. The present paper is a survey of the electron transfer mechanisms. 8. The time schedule was changed due to unforeseen circumstances. 9. All commands are forwarded to the microdensitometer through the microprocessor-based controller. 10. It is desirable that the diameter and length of shields are respectively not less than the doubled value of coil winding diameter and length. 11. Three companies preferred the direct-sequence code-division multiple access (CDMA) technology used by many cellular and personal communications systems.

ЗАЙМЕННИК

Займенники вживаються замість іменників і прикметників.

Особовий займенник **it** може грати роль формального підмета (стоїть перед присудком) і формального доповнення (стоїть після присудка). У цих випадках **it** не перекладається.

It is obvious that he is not going to take part in this discussion.

Вочевидь, що він не збирається брати участь в цьому обговоренні.

It follows that we have chosen the right way to estimate our results.

Логічно виходить, що ми обрали правильний спосіб оцінки наших результатів.

They considered it necessary to describe the whole procedure.

Вони вважали за необхідне описати всю процедуру.

Займенник **it**, що замінює не одне слово, а описує поняття, явища, слід перекладати словом «це».

It was a standpoint shared by many philosophers.

Це була точка зору, яку поділяли багато філософів.

Займенник **one/ones** може використовуватися як слово-замінник іменника в од./мн.

This procedure is much more complicated than that one.

Ця процедура набагато складніша, ніж та.

These models include the ones set out below.

Ці моделі включають ті, що наведені нижче.

One може виконувати функцію формального підмета. Такі речення перекладаються невизначено-особистими реченнями, або можна використовувати в перекладі «ми».

To understand the meaning of the word one must look it up in a dictionary.

Щоб зрозуміти значення цього слова, треба пошукати його в словнику.

This problem is not difficult when one studies its aspects.

Ця проблема не є важкою, коли вивчаються (ми вивчаємо) її аспекти.

Зверніть увагу на можливий переклад наступних виразів:

One has (had) to – обов’язково треба (треба було)

One must – треба, потрібно

One will have to – обов’язково треба буде

One should – слід

One could – можна було

One may (might) – можна (дозволити), можна було

One може бути формальним додатком, що стоїть після присудка. У цьому випадку воно зазвичай не перекладається або замінюється формальним «нам».

This enables one to observe and record all the changes.

Це дозволяє (нам) спостерігати і реєструвати всі зміни.

Замість поєднання іменника з присвійним займенником вживають абсолютну форму присвійних займенників – **mine, his, hers, ours, yours, theirs**.

Our method is more accurate than theirs.

Наш метод більш точний, ніж їх (метод).

Вказівні займенники **that/those**, після яких є прийменник або дієприкметник (частіше Participle II), можуть вживатися замість іменників з правим визначенням. Переклад українською мовою часто потребує повтору відповідного іменника.

This point of view is that of a mathematician rather than a physicist.

Ця точка зору є точкою зору математика, а не фізика.

These books are more interesting than those written many years ago.

Ці книги більш цікаві, ніж книги, написані багато років тому.

Вказівні займенники **that/those** можуть вживатися відносно будь-якого попереднього висловлювання. Перекладаються вони в цьому випадку словами «це», «все це», «всі вони», «всі ці явища» тощо:

That proves our supposition.

Це доводить наше припущення.

EXERCISE 1. Translate the sentences into Ukrainian.

1. It is worth mentioning that this paper is often referred to. 2. It was a theory we have never heard of. 3. We thought it important to improve the results of our work. 4. It was clear that the data would be published in books. 5. This procedure is more reliable than ours. 6. If one diagrams it one finds about twenty layers. 7. One cannot start applying probability theory before one has an adequate method for the numerical representation of the data. 8. As a matter of fact the atoms have an irregular to-and-fro motion similar to that of the electron. 9. The planetary theory was not developed to the same degree as that of the moon. 10. There are several approaches to this problem. Those involve a choice of operation. 11. There is the number of relevant documents. Please specify and list the major ones. 12. Usually each plant and animal has its own unique genes, which are different from those of every other plants and animals.

EXERCISE 2. Translate the paragraphs into Ukrainian. Replace, if possible, the words in italics with words which make the meaning clear.

A) Just as you talk on the phone, so computers can talk to each other on the Internet. Every computer has its own ‘address’ where *it* can receive messages. When you access the Net, your computer connects to a computer called a net provider. *That*, in turn, is linked to another computer called a main hub.

B) The idea is to use a small number of very fast memory chips as a buffer or cache between main memory and the processor. Whenever the processor needs to read data *it* looks in this cache area first. If *it* finds the data in the cache then *this* counts as a ‘cache hit’ and the processor need not go through the more laborious process of reading data from the main memory. Only if the data is not in the cache does *it* need to access main memory, but in the process *it* copies whatever *it* finds into the cache so that *it* is there ready for the next time *it* is needed.

C) To manipulate a cell’s internal structure, we want instead to generate a strong electric field inside the cell, and do *it* before too much charge has accumulated at the cell membrane and turned *it* into Swiss cheese.

EXERCISE 3. Translate the sentences into English. Mind one, it.

1. Це завдання можна вирішити достроково. 2. Слід негайно стати до роботи. 3. Завжди можна знайти вихід. 4. Вони вивчають органічні процеси, а також і неорганічні. 5. Ніхто не спостерігав це явище. 6. Бажано перевірити цей результат. 7. Можна очікувати, що ця речовина легко розчиняється у воді. 8. Ейнштейну знадобилося багато років, щоб розробити його теорію відносності. 9. Імовірно, цей препарат діє як стимулятор. 10. З вищесказаного випливає, що цей метод відкриває нові можливості. 11. Щоб бути спеціалістом, треба багато працювати. 12. Під час експериментів треба використовувати безпечні прилади. 13. Можна було краще зробити вимірювання. 14. Необхідно обов'язково отримати точні результати. 15. В інтернеті можна знайти будь-яку інформацію на будь-яку тему. 16. У цьому випадку слід зробити аналіз крові.

ПРИКМЕТНИК І ПРИСЛІВНИК

Прикметник в англійській мові не має роду і форми множини. У реченні прикметник може виконувати функції:

1) означення (який? чий? котрий?), стоїть між артиклем або іншим означенням і іменником.

It is an interesting book.

Це цікава книга.

2) іменної частини складеного присудка (стоїть після дієслова-зв'язки **to be, to get, to grow, to become, etc.**).

This is an interesting book.

Це цікава книга.

This work became boring.

Ця робота стала нудною.

Прислівник позначає ознаки дії і обставини її виконання. Прислівник (як? де? яким чином?) може виконувати функцію обставини, означення і бути змістовною частиною присудка.

He works here. Він працює тут.

You must do it correctly. Ви повинні зробити це правильно.

We have very important news. У нас дуже важливі новини.

Якщо прислівник входить до складу многочленів присудка, то допоміжне дієслово і смислове дієслово виявляються відірваними один від одного. Переклад іноді слід починати з цих слів.

This technique has recently proved to be very accurate.

Нещодавно з'ясувалося, що цей метод дуже точний.

Якщо **very** вживається перед іменником з артиклем **the**, то воно зазвичай перекладається словами «самий», «той самий».

I was sure of it from the very beginning.

Я був упевнений в цьому з самого початку.

Деякі прислівники за формою збігаються з прикметником:

Near – близько/близький

Late – пізно/пізній

Hard – старанно/старанний/важкий/важко

Fast – швидко/швидкий

Long – довго/довгий

Straight – прямо/прямий

High – високо/високий

Прислівники, що відрізняються за значенням від прикметника, від якого вони походять:

Nearly – майже (від прикметника *near* – близький)

Lately – нещодавно (від прикметника *late* – пізній)

Hardly – ледь (від прикметника *hard* – старанний, твердий)

Shortly – незабаром (від прикметника *short* – короткий)

Greatly – значно (від прикметника *great* – великий)

Largely – широко, в значній мірі (від прикметника *large* – великий)

Highly – надзвичайно (від прикметника *high* – високий)

Scarcely – ледь (від прикметника *scarce* – рідкісний, недостатній)

Readily – охоче (від прикметника *ready* – готовий, схильний)

Presently – незабаром, тепер (від прикметника *present* – присутній, поточний)

Badly – конче, дуже (від прикметника *bad* – поганий)

Pretty – досить (від прикметника *pretty* – гарний)

Mostly – здебільшого (від прислівника (*much*) *most* – найбільший)

Deeply – дуже (від прикметника *deep* – глибокий)

Formerly – раніше, колись (від прикметника *former* – колишній)

Hardly має негативне значення і часто вживається з займенниками *any*, *anyone*, *anywhere*, *anything* та *ever*.

Ступені порівняння прикметників і прислівників

В англійській мові, як і в українській, якісні прикметники мають три ступені порівняння: **звичайний** (the Positive Degree), **вищий** (the Comparative Degree) і **найвищий** (the Superlative degree).

Форми вищого і найвищого ступенів можуть бути **простими** (вони утворюються за допомогою суфіксів) і **складними** (вони утворюються за допомогою службових слів).

Звичайний	Вищий	Найвищий
cold	colder	(the) coldest
simple	simpler	(the) simplest
big	bigger	(the) biggest
easy	easier	(the) easiest

При утворенні простих форм вищого і найвищого ступенів слід додержуватись таких правил:

Прості форми вищого і найвищого ступенів мають такі прикметники:

1) усі односкладові прикметники;

2) двоскладові прикметники, які закінчуються на **-y, -er, -le, -ow**:

happy — happier — (the) happiest

clever — cleverer — (the) cleverest

simple — simpler — (the) simplest

narrow — narrower — (the) narrowest

Складні форми вищого і найвищого ступенів утворюються додаванням службових слів **more** і **(the) most** до звичайного ступеня прикметника.

Звичайний	Вищий	Найвищий
useful	more useful	(the) most useful
complex	more complex	(the) most complex

Складні форми вищого і найвищого ступенів утворюють такі прикметники:

1) усі багатоскладові (ті, що мають більш як два склади) прикметники:

beautiful — more beautiful — (the most) beautiful

2) двоскладові прикметники, які не закінчуються на **-y, -er, -le, -ow** і мають наголос на першому складі:

careless — more careless — (the) most careless

useful — more useful — (the) most useful

Усі інші двоскладові прикметники можуть утворювати складні форми поряд з простими.

3) усі прикметники, які збігаються за формою з дієприкметником теперішнього або минулого часу (тобто закінчуються на **-ing** та **-ed**):

loving — more loving — (the) most loving

pleased — more pleased — (the) most pleased

tired — more tired — (the) most tired

Деякі прикметники утворюють вищий і найвищий ступені порівняння не за загальними правилами:

Звичайний	Вищий	Найвищий
good	better	(the) best
хороший	кращий	найкращий
bad	worse	(the) worst
поганий	гірший	найгірший
little	less, lesser	(the) least
маленький	менший	найменший

Less – порівняльна форма від прикметника **little** і зазвичай використовується тільки з незліченними іменниками. Іменник можна опустити, якщо зміст зрозумілий.

I earn \$100. Jack earns \$200. I earn less money than Jack. (I earn less.)

Lesser – порівняльний прикметник, що використовується лише перед іменником і значить «не таке велике», «менш важливий/значущий», або «не так багато», «менше» тощо:

They too had felt the influence of the Christianity to a greater or lesser extent.

Вони також відчували вплив християнства в більшій чи меншій мірі.

We think this is a lesser risk than taking no actions.

Ми вважаємо, що це менший ризик, ніж будь-які дії.

This is the lesser of two evils.

Це менше з двох зол.

Слово **little** може бути не тільки прикметником, а й прислівником **little** (*мало*), наприклад:

We managed to do very little last week.

Прислівники, що збігаються за формою з прикметниками, утворюють ступені порівняння за допомогою суфіксів **-er**, **-est**. Прислівники з суфіксом **-ly** утворюють ступені порівняння за допомогою службових слів **more** і **(the) most**.

Прислівники, що утворюють ступені порівняння не за загальним правилом:

Звичайний	Вищий	Найвищий
much, many	more	(the) most
багато	більше	найбільше
well	better	(the) best
добре	краще	найкраще
badly	worse	(the) worst
погано	гірше	найгірше
little	less	(the) least
мало	менше	найменше

Деякі прислівники і прикметники мають по дві форми вищого і найвищого ступенів, які різні за своїм значенням:

Звичайний	Вищий	Найвищий
old – старий	1) older – старіший, старший (за ...) 2) elder – старший (у сім'ї)	1) the oldest – найбільш старий, найстаріший 2) (the) eldest – найстаріший у сім'ї
late – пізній, пізно	1) later – більш пізній 2) latter – останній з двох (по порядку)	1) (the) latest – найбільш пізній, останній (за часом) 2) (the) last – найбільш останній, минулий (по порядку)
far – далекий, далеко	1) farther – більш дальній, далі (про відстань) 2) further – дальший, наступний, надалі (за часом)	1) (the) farthest – найбільш дальній, найдальше 2) (the) furthest – найбільш дальній

near – близький, близько	nearer – більш близький, ближче	1) (the) nearest – найбільш близький, найближчий (по відстані) 2) (the) next – наступний майбутній (по порядку)
-----------------------------	------------------------------------	---

1. При порівнянні однакових якостей прикметник або прислівник у звичайному ступені стає між парними сполучниками **as ... as** (так (ий) ж як і):

This equation is as correct as the above equation.

Це рівняння таке ж точне, як і вищезгадане рівняння.

They speak English as fluently as their English colleagues.

Вони розмовляють англійською так само вільно, як і їх англійські колеги.

Коли прикметники і прислівники в звичайному ступені стоять між сполучниками **as ... as** в поєднанні з висловами **twice** (в два рази), **three times** (в три рази) і т. д., вони перекладаються на українську мову прикметниками у вищому ступені:

The new method is twice as efficient as the old one.

Новий метод в два рази продуктивніше старого.

Коли в поєднанні **as ... as** з прикметником вказується розмір (зазвичай в цифрах), то його слід перекладати словами типу «дорівнює», «становить», «доходить до» або не перекладати взагалі:

The experiment lasted for as long as 3 months.

Експеримент тривав 3 місяці.

At present we can build houses as tall as 90 meters.

В даний час ми можемо будувати будинки заввишки до 90 м.

Вищий ступінь після сполучень **в два рази, в три рази** і т.д. перекладається на англійську мову прикметником у звичайному ступені, який стоїть поміж **as... as**:

Their room is twice as large as ours.

Їхня кімната вдвічі більша, ніж наша.

Якщо другий об'єкт порівняння не згадується, то **as** після прикметника не ставиться:

This house is twice as old.

Цей будинок вдвічі старіше.

Зверніть увагу на переклад наступних словосполучень:

Twice as much as – в два рази більше

Four times as long as – в чотири рази довше

Four times as high as – в чотири рази вище

Ten times as much as – в десять разів більше

Half as much as – удвічі менше

Half as many as – удвічі менше

Half the weight – в два рази легше (за вагою)

Half the size – в два рази менше

Поєднання прикметника або прислівника в позитивному ступені, що стоїть між ними союзу, **as ... as** і прикметника **possible** перекладається прикметником або прислівником у вищому ступені:

We shall try to help you as quickly as possible.

Ми постараємося допомогти вам якомога швидше.

2. Якщо є підозра на нерівні якості, використовується парний сполучник **not as ... as** (не так (ий) ... як):

This equipment is not as new as your equipment.

Це устаткування не таке нове, як ваше обладнання.

3. Для порівняння двох якостей або станів після прикметника або прислівника у вищому ступені вживається **than** (ніж):

They demonstrated better results than their competitors.

Вони продемонстрували кращі результати, ніж їх конкуренти.

Вищий ступінь прикметників може бути посилений за допомогою прислівників **much, far, still, a great deal** (набагато, значно, значно, ще):

This work is much more interesting than the previous one.

Ця робота набагато цікавіше попередньої.

4. Перед прикметником в найвищому ступені може вживатися прислівник **by far** (набагато, значно). В цьому випадку прикметник може перекладатися на українську мову прикметником у вищому ступені:

This device is by far the most useful comparing with all other instruments.

Цей прилад набагато корисніший у порівнянні з усіма іншими приладами.

Для передачі залежності однієї якості від іншої перед прикметником або прислівниками у вищому ступені вживаються означені артиклі **the ... the** і перекладаються конструкцією **чим ..., тим**. У таких реченнях, можливо, відсутній присудок.

The sooner the better.

Чим швидше, тим краще.

EXERCISE 1. Translate the sentences into Ukrainian. Mind the idioms.

as early as (as long ago as)	–	<i>ще, вже</i>
as little as	–	<i>тільки</i>
as long as	–	<i>до тих пір..., поки; оскільки</i>
as late as	–	<i>вже, тільки</i>
as soon as	–	<i>як тільки</i>
as well as	–	<i>так само, як</i>

1. The chromosome theory of the heredity was proposed as late as in the 80's of the twentieth century. 2. As little as one part of heavy water in 100000 parts of water may be detected. 3. Gregor Mendel's book was published as early as the end of the XIX century. 4. Biological changes continue as long as living creature is alive. 6. The existence of DNA was discovered as late as in 1944. 7. All of us are at risk for caries as long as we have our natural teeth. 8. Horizontal crustal displacements were therefore taking place as early as the transition between the Archean and the Proterozoic, and may have been active as long as a billion years earlier. 9. As early as three and a half years of age, children know that the order in which one recites numerals is crucial. 10. Personal data do not have to be particularly sensitive

information, and can be as little as a name and address. 11. As late as the seventeenth century, the view was advanced that animals are nothing more than machines. 12. It will lead to a tremendous amount of new in-depth understanding as well as to the fabrication of novel high technological devices in many fields of applications from electronics to medicine. 13. The rate of nitrate reduction was dependent on temperature as well as organic matter content. 14. As long ago as 1988 Ken Ledingham at Glasgow University and two colleagues had proposed inducing fission in uranium-238 (quite safe) in just such a way, but at that time suitable laser did not exist.

EXERCISE 2. Choose the correct item.

1. That was a **pretty/prettily** embarrassing situation.
2. You have an opportunity to get higher education here **free/freely**.
3. The shelf was so **high/highly** that he couldn't reach it.
4. They may be **late/lately** home tonight, as they have plenty of work to do.
5. In our country children under six years old travel **free/freely**.
6. She has **near/nearly** finished her course paper.
7. They have been going abroad a lot **late/lately**.
8. This college is **high/highly** recommended for its range of courses.
9. The miners have to dig **deep/deeply** to find oil.
10. The new supermarket is very **near/nearly** our house.
11. The ministers were **deep/deeply** involved in the bribery scandal.
12. She found it **hard/hardly** to get used to living in a foreign country.
13. Which of his books do you like **most/mostly**?
14. I have to work quite hard **late/lately**.
15. She is sometimes **late/lately** for work.
16. That mountain was too **high/highly** for them to climb it.
17. It is **near/nearly** time to finish your test. Hurry up!
18. She writes **most/mostly** romance novels.
19. My dormitory is **near/nearly** the university.

20. They found it **hard/hardly** to explain their problems.
21. His father is a **high/highly** respected scientist.
22. She was **pretty/prettily** dressed for official ceremony.
23. He doesn't hear anything when he is **deep/deeply** absorbed in his work.
24. The animals can roam **free/freely** here.

EXERCISE 3. Translate the sentences into Ukrainian. Pay attention to the underlined words.

1. Hydrogen is readily combined with chlorine and fluorine. 2. There is hardly any living substance which does not consist of compounds containing oxygen. 3. As highly oxidized compounds the ceramics are strongly resistant to nearly all chemicals. 4. Temperature largely determines the process of plant growth. 5. They started their seminar shortly after the experiment. 6. The complexity of cell membranes could not formerly be studied. 7. Such experiments are generally made in a glass tube. 8. These structures are clearly seen under the microscope. 9. Some discussions will possibly be arranged after the lessons. 10. The course of this process can be entirely changed.

EXERCISE 4. Translate the sentences into Ukrainian.

1. The design of this new device is as important as that of this machine. 2. The temperature today is as high as it was yesterday. 3. Since the very first days of its foundation this town has attracted a lot of tourists. 4. This radio set is not as powerful as that one. 5. The obtained yesterday are far better. 6. He is much more experienced than other physicists in his laboratory. 7. The longer the wavelength of a particular wave, the less is its frequency; the shorter the wavelength the greater the frequency. 8. The lower the losses, the higher the efficiency of an electrical device. 9. At room temperature these compounds react to a lesser extent. 10. Bad is never good until worse happens. 11. As a rule, the magnitude of the useful signal is tens and even hundreds of times lower than the natural level of noise in the receiver. 12. The more the load resistance is increased; the less becomes the total amount of power involved.

13. Relatively less attention has been paid to another way of obtaining information. 14. Further work on this problem is badly needed. 15. Little is known of Herodotus' personal history, since ancient records are scanty, contradictory and often fanciful. 16. He is a lesser person in the government. 17. The current global food crisis is creating hardships for people everywhere, but people in developed countries are suffering to a lesser degree than people in the underdeveloped parts of the world. 18. It becomes clear that companies are being required to have nothing less than a continuous, real-time, "God's-eye" view of everything in their corporate systems. 19. We need some further information on this problem. 20. The worst and the coldest period in the country lasts for six months. 21. Jane's computer is much more powerful than mine. 22. To keep the base current as low as possible the base is made thin with a low impurity concentration. 23. Since the voltage in the suppressor grid remains considerably lower than the minimum anode voltage, its suppressing functions are not impaired. 24. The voltage rise required may be smaller in practice because the instability temperature at the cathode may be lower than the melting point due to the much higher electrostatic forces present. 25. The faster the wire moves and the stronger the field through which it moves, the greater is the induced e.m.f. and the resultant electric current. 26. Another striking peculiarity is that in radio rays the sun presents far less contrast to the sky background than in optical rays. 27. As a rule, the magnitude of the useful signal is tens and even hundreds of times lower than the natural level of noise in the receiver. 28. That is why this branch of science makes wide application of latest findings of radiophysics to increase the sensibility to the maximum. 29. The higher the current flow due to a higher voltage, the greater is the number of electron collisions per second. 30. Air capacitors have the smallest losses as compared with all other types of capacitors. 31. This discovery turned out to be one of the most fruitful and important achievements of our physicists. 32. The greater the energy of the beam of particles, the more information about atomic components can be obtained.

EXERCISE 5. Translate the sentences into English.

1. Це найцінніший експонат в місцевому археологічному музеї. 2. Виїхавши з країни, він почував себе все гірше і гірше. 3. Який з цих документів менш важливий? 4. Він вважав, що керувати автівкою набагато складніше, ніж літаком. 5. Цей поет не такий відомий, як Шевченко, але мені подобаються його вірші навіть більше, ніж вірші інших поетів. 6. Описаний нами метод потребує подальшого більш детального аналізу. 7. Результати ваших екзаменів набагато гірші, ніж ми очікули. 8. Цей хмарочос – найвищий у світі. Він в три рази вищий за попередньо збудований. 9. Чим далі ми подорожували країною, тим більше цікавих речей зустрічали по дорозі. 10. На зустрічі цьому питанню приділили набагато менше уваги, аніж воно заслуговує. 11. Ще на початку 19 сторіччя, Чарльз Бебідж і Ада Лавлейс, дочка поета Байрона, працювали над аналітичною машиною, яку можна вважати прототипом сучасного ком'ютера. 12. Нове обладнання в два рази ефективніше за старе. 13. Він саме та людина для вирішення цієї складної задачі. 14. Це питання набагато складніше за попереднє. 15. Ми ледве встигли привести до ладу всі необхідні документи до початку нового навчального року. 16. Його досягнення у цьому напрямку були не менш цінними, аніж досягнення його попередників. 17. Я живу близько від університету, тому я прокидаюся досить пізно і встигаю вчасно на першу пару. 18. У своїй клініці вони використовують найсучасніші методи діагностики і лікування. 19. Це менш значуща розробка у сфері комп'ютерних технологій. 20. Вони намагалися зробити все якомога швидше і якісніше. 21. Чим більше ти вчиш, тим більше ти знаєш. Чим більше ти знаєш, тим більше забуваєш. Чим більше ти забуваєш, тим менше ти знаєш. Так для чого вчитися?

ДІЕСЛОВО

Дієслова-зв'язки слугують для з'єднання підмета зі змістовою частиною присудка, вираженою іменником, прикметником, дієприкметником, інфінітивом, герундієм і числівником.

В якості дієслова-зв'язки можна використовувати такі дієслова:

To be	Бути
To get To turn To grow To become	Ставати
To look	Виглядати
To remain	Залишатися

He is a doctor. Він лікар.

It turned dark. Стемніло.

The task looked difficult. Завдання виглядало важким.

This field of science remains unexplored.

Ця галузь науки залишається недослідженою.

Дієслово **do** може використовуватися як слово-замінник дієслова-присудка. У цьому випадку воно замінює присудок попереднього речення, виражений змістовим дієсловом. Дієслово **do** позначає час і узгоджується з підметом. При перекладі повторюється замінене дієслово, наприклад:

A wise man seldom changes his mind, a fool never does.

Розумна людина рідко змінює свою думку, дурна – ніколи (не змінює).

Замість присудка, що складається з допоміжного і основного дієслова, може використовуватися перше допоміжне дієслово, що виражає час або модальність. При перекладі треба повторити основне змістовне дієслово в відповідному часі, наприклад:

Their work has surprised us and so have their achievements.

Їх робота здивувала нас, а також здивували їх досягнення.

We should gather all the information we can.

Ми повинні зібрати всю інформацію, яку можемо зібрати.

Активний стан (Active Voice)

Дієслово виступає в активному стані, коли підметом речення є суб'єкт дії, що виконує цю дію.

При перекладі ми повинні визначити час, вид і стан англійського присудка. У складних формах дієслова типу **have been done, was being carried out, will be explained** і т. п. необхідно звертати увагу на роль першого допоміжного дієслова. Це дієслово вказує на час, бере участь в утворенні питальної і заперечної форми, а у неособових формах дієслова містить їх характерні ознаки (частку **to** або закінчення **-ing**). У складній формі присудка останнє слово є смисловим дієсловом і завжди перекладається, інші компоненти враховуються при перекладі, оскільки вони визначають час, вид і спосіб.

Дієслова у формі Simple відносять дію до теперішнього, минулого або майбутнього часу, не вказуючи на те, як воно протікає в часі, а в теперішньому часі підкреслюють звичайну дію.

He goes to school.

Він ходить до школи.

Форма **Past Simple Tense** вживається, коли мова йде про дії, що відбувалися в минулому при вираженні ряду послідовних дій; при наявності обставин часу типу **yesterday, last month, the other day** і т. п., а також якщо нас цікавить час вчинення дії в минулому, тобто у питальних реченнях з **when** (коли) і при відповіді на питання з **when**. Це відрізняє **Past Simple** від **Present Perfect**, який також перекладається минулим часом, але вживається, якщо нас цікавить результат дії, а не час її здійснення. Іншими словами, вживаючи **Past Simple**, ми відповідаємо на питання «Коли трапилося?», **Present Perfect** – «Що трапилося?»

I did this work yesterday. – Я робив цю роботу вчора.

I have just done this work. – Я тільки що зробив цю роботу.

I saw him two days ago. – Я бачив його два дні тому.

I have seen him. – Я (вже) бачив його.

Якщо одна дія в минулому відбувалася раніше за іншу і є вказівка на передування однієї дії іншій, то ці дії передаються дієсловами у формі **Past Perfect**, а дія, яка слідує пізніше – дієсловом у формі **Past Simple**.

We had carried out our experiment before the professor came.

Ми провели експеримент до того, як прийшов професор.

Дієслово-присудок у формі **Continuous** висловлює дію, що відбувається в точний момент або відрізок часу в сьогоденні, минулому або майбутньому. Момент або відрізок часу визначається зазначенням точного часу прийменником **at** «в» або **from ... till** «з (від) ... до», або початком або кінцем іншої дії. Присудок у формі **Continuous** завжди перекладається недоконаним видом. наприклад:

The machine is running.

Машина зараз працює.

We were writing our report from 5 till 7 o'clock.

Ми писали свій звіт з 5 до 7 години.

He was listening to music when we came.

Він слухав музику, коли ми прийшли.

Come at 3 o'clock tomorrow. We will be discussing this issue at the meeting.

Приходьте завтра о 3 годині. Ми будемо обговорювати це питання на зустрічі.

Якщо присудок має форму **Present Continuous**, в перекладі іноді вводяться слова типу «зараз», «у теперішній час», «в даний момент».

Дієслово-присудок у формі **Perfect Continuous** висловлює дію, що почалася в минулому і триває в момент мовлення. При цьому зазвичай вказується, скільки часу вже протікає дія, і вживаються слова **for** «протягом»

або **since** «з». Сміслові дієслова слід перекладати дієсловом недоконаного виду, додаючи «вже», якщо необхідно.

I had been writing this exercise for an hour before you came.

Я вже писав цю вправу протягом години до того, як ви прийшли.

We have been observing this phenomenon for a month.

Ми вже місяць спостерігаємо за цим явищем.

Якщо дієслово стоїть у формі **Present Perfect Continuous**, його слід перекладати теперішнім часом, на відміну від дієслова у формі **Present Perfect**, який перекладається зазвичай минулим часом, наприклад:

We have discussed his book.

Ми обговорили цю книжку.

We have been discussing his book for an hour.

Ми обговорюємо його книгу вже годину.

Часи англійської мови (активний стан)

Tense	Form	Affirmative	Negative	Interrogative
Present Simple	V₁ /	I work	I do not work	Do I work?
	V₁ + -s	He works	He does not work	Does he work?
	(he/she/it)	I go	I don't go	Do I go?
		He goes	He doesn't go	Does he go?
Present Continuous	am/are/is (be)	I am working	I am not working	Am I working?
		He is working	He is not working	Is he working?
	+ V₁ + -ing	I am going	I' m not going	Am I going?
		He is going	He isn't going	Is he going?
Past Simple	V₂ regular: -ed	I worked	I did not work (V₁)	Did I work (V₁)?
		He worked	He did not work(V₁)	Did he work (V₁)?

Tense	Form	Affirmative	Negative	Interrogative
	irregurlar: 2nd column	I went	I did n't go (V₁)	Did I go (V₁)?
		He went	He did n't go (V₁)	Did he go (V₁)?
Past Continuous	was/were (be`) + V₁ +	I was working.	I was not working	Was I working?
		He was working	He was not working	Was he working?
	-ing	I was going	I wasn't going	Was I going?
		He was going	He wasn't going	Was he going?
Present Perfect	have/has +	I have worked	I have not worked	Have I worked?
		He has worked	He has not worked	Has he worked?
	V₃	I have gone	I have n't gone	Have I gone?
	regular: -ed irregurlar: 3rd column	He has gone	He hasn't gone	Has he gone?
Present Perfect Continuous	have/has +	I have been working	I have not been working	Have I been working?
	been +	He has been working	He has not been working	Has he been working?
	V₁ +	I have been going	I haven't been going	Have I been going?
	-ing	He has been going	He hasn't been going	Has he been going?
Past Perfect	had +	I had worked.	I had not worked.	Had I worked?
		He had worked	He had not worked	Had he worked?
	V₃	I had gone	I hadn't gone	Had I gone?
	regular: -ed irregurlar: 3rd column	He had gone	He hadn't gone	Had he gone?
Past Perfect	had	I had been	I had not been	Had I been

Tense	Form	Affirmative	Negative	Interrogative
Continuous	+	working.	working	working?
	been	He had been	He had not been	Had he been
	+	working	working	working?
	V₁	I had been	I hadn't been	Had I been going?
	+	going	going	
	-ing	He had been	He hadn't been	Had he been going?
		going	going	
Future Simple	will	I shall work	I shall not work	Shall I work?
	+	He will work	He will not work	Will he work?
	V₁	I'll go	I won't go	Will I go?
		He'll go	He won't go	Will he go?
Future Continuous	will	I shall be	I shall not be	Will I be working?
	+	working	working	
	be	He will be	He will not be	Will he be working?
	+	working	working	
	V₁	I'll be going	I won't be going	Will I be going?
	+	He'll be going.	He won't be going	Will he be going?
	-ing			
Future Perfect Simple	will	I shall have	I shall not have	Shall I have
	+	worked	worked	worked?
	have	He will have	He will not have	Will he have
	+	worked	worked	worked?
	V₃	I'll have gone	I won't have gone	Shall I have gone?
	regular: -ed irregular: 3rd column	He'll have gone	He won't have gone	Will he have gone?
Future Perfect	will	I shall have	I shall not have	Shall I have been
	+	been working	been working	working?

Tense	Form	Affirmative	Negative	Interrogative
Continuous	have +	He will have been working	He will not have been working	Will he have been working?
	been +	I'll have been going	I won't have been going	Will I have been working?
	V ₁ + -ing	He'll have been going	He won't have been going	Will he have been working?

EXERCISE 1. Translate the sentences into Ukrainian.

1. The geologist's first task is to locate geological conditions suitable for the existence of oil. 2. These devices look pretty much alike. 3. The scale is so short that the relative error becomes appreciable. 4. It is of no practical importance whether this pathway exists in physical or logical space. 5. Upon treating the compound turned dark red. 6. My opinion remains unchanged, though you tried to make me change my mind. 7. Their point of view becomes increasingly apparent when one faces the problem. 8. Hubble's discovery that the Universe is getting bigger led to an amazing theory about the history of the Universe.

EXERCISE 2. Translate the sentences into Ukrainian. Mind the functions of *do*.

1. Semiconductors **do** possess many wonderful properties. 2. All of them conduct electric current worse than metals **do**. 3. Some of the devices using a semiconductor let electric current pass through them only in one direction and **do** not conduct it at all in the other. 4. This branch of science has never before played such a role in the history of mankind as it **does** nowadays. 5. The sun rotates on its axis just as the earth **does**, from west to east, but takes longer to complete a rotation.

EXERCISE 3. Translate the sentences into Ukrainian.

1. She has been here since ten o'clock. 2. They have been to London. 3. The group of scientists attended the meeting yesterday. 4. This procedure met the specific

requirements. 5. We worked at this problem many years ago. 6. It has developed from the primitive crystal and became one of the most basic of our electronic servants. 7. Fortunately we have calculated all possible losses. 8. Experience has shown that it is almost impossible to rely on this instrument. 9. After he had completed his drawing he gave it to the engineer. 10. These automatic lines have been functioning for a number of years. 11. We have been carrying on this experiment since nine o'clock and have not yet been through with it. 12. The research workers of our institute had designed this device by the end of the last year. 13. Many other applications of this technique are becoming increasingly popular. 14. They were explaining this theory when you came. 15. Unlike diagrams or films, the television shows something that is taking place at exactly the same moment.

EXERCISE 4. Translate the sentences into English.

1. Цей будинок належить моєму братові. Він тобі подобається? Він побудував його минулого року, але не живе в ньому. 3. Було пізно, коли він зателефонував мені. 4. Як правило, вона не обговорює такі важливі питання по телефону. 5. Коли ми вийшли з дому, було холодно і йшов сильний дощ. 6. Вчора о сьомій ми обговорювали цю проблему. 7. Ми не обговорювали це минулого разу. 8. Він знайшов відповідь на декілька складних питань, коли проводив експеримент. 9. Він не дивився телевизор о шостій, в цей час він обговорював важливі питання по телефону. 10. Не турбуйся. Я поговорю з ним, як тільки він приїде. 11. Я думаю, ми підемо до парку, коли дощ вщухне. 12. Колеги не бачили її з того часу, як вона вийшла з офісу. 13. Я працюю у цій фірмі з вересня минулого року. 14. Він розмовляв з директором минулого тижня. Директор згадав багато важливих фактів стосовно майбутнього контракту. 15. Останнім часом я нічого не чув про їх дослідження. 16. Скільки разів ви виступали з доповіддю цього року? 17. Я ще не приготував вечерю. Я збираюся купити все необхідне у найближчому супермаркеті. 18. Він раптом згадав, що забув зробити важливі розрахунки. 19. Чому твій друг був впевнений, що вони не впізнали його? 20. Він був щасливий, що отримав пешу премію на конкурсі.

21. Що професор встиг розповісти вам до того, як я прийшов? 22. Він не помітив, що забув свій сотовий. 23. Ми приготуємо всі документи до того, як ви зайдете до нас в офіс. 24. Заспокой його. Він думає про свою помилку цілий день. 25. Скільки часу вони працюють над цим проектом? – Вони працюють над ним з минулого місяця і ще не збираються закінчувати його. 26. Хто з ваших колег працює у лабораторії з 2015? 27. Вони були дуже роздратовані: всю ніч хтось співав у сусідній квартирі. 28. Ми знали, що він розробляв цей пристрій вже багато років. 29. Я сподівався, що вони піклуватимуться про своїх літніх батьків. 30. Я завжди був упевнений, що знання англійської мови допоможуть мені в моїй майбутній кар'єрі. І мої сподівання ствердились.

EXERCISE 5. Read the texts. Put the verbs in brackets into the correct tenses and forms. Explain your choice.

A) SCIENCE AND TECHNOLOGY (to seem) modern ideas, but humans (to strive) to understand the world and (to invent) machines to help them ever since they first (to walk) on the Earth 30,000 years ago.

The earliest people (to live) simply by hunting animals and gathering fruit and there (to be) no need for science to be anything but basic. But as people (to settle) down to farm around 10,000 years ago, the first towns and cities were built in the Middle East and life (to become) much more complicated. At once science and technology (to begin) to develop apace to meet their varied needs. The Babylonians, for instance, (to create) numbers and mathematics to keep track of goods and taxes. The Egyptians (to study) astronomy to help them make a calendar. And the astonishing achievements of Greek thinkers like Archimedes and the engineers of the Roman empire (to lay) the foundations of modern science and technology.

Later deep thinkers (to realize) that ancient ideas (can) not necessarily be trusted: the only way to learn the truth (to be) to look and learn for themselves. Observation and experiment (to become) the basis of a new approach to science which (to lead) to a huge range of discoveries such as Newton's laws of motion, Dalton's atoms, Darwin's theory of the evolution of life and many more – right up to

recent breakthroughs in the science of genetics. Trade and industry, meanwhile, (to fuel) a revolution in technology which (to begin) with the steam-powered factory machines of the late 18th century and (to continue) to gather pace with the latest computer technology of today.

B) Archimedes (to be) the world's first great scientist. Of course, others (to study) scientific subjects before, but Archimedes (to be) the first to think about problems in the scientific way that we now (to take) for granted. He (to come up with) abstract theories that could be proved or disproved by practical experiments and by mathematical calculations.

Archimedes (to live) in Syracuse in Sicily, which (to be) a Greek colony at the time. He was born there around 285BC, and (to spend) most of his life in the city studying geometry and inventing all kinds of fantastic machines. Those (to include) the famous Archimedes' screw, a device for pumping water, and many war machines which he (to build) for the defence of Syracuse.

Archimedes was regarded with awe in his lifetime, and there are many stories about him.

The most famous (to be) about a task that the king of Syracuse once (to set) him. The king (to want) to know if his crown (to be) pure gold – or if the crafty goldsmith (to mix) in some cheaper metal as he (to suspect). Archimedes (to think) about this tricky problem in the bath one day when suddenly he (to notice) how the water level (to rise) the deeper he (to sink) into the bath. The story (to go) that he (to leap out) of his bath and (to run) naked through the streets to the king, shouting at the top of his voice “Eureka! Eureka!” which (to mean) “I (to get) it! I (to get) it!” Later, he (to show) the king his idea. First, he (to immerse) in water a piece of gold that (to weigh) the same as the crown. Then he (to immerse) the crown itself and (to discover) that the water level (to be) different. Archimedes then (to conclude) that the crown (to be) not pure gold because the difference in water levels (to show) that the crown (to have) a different volume to the gold, although they (to be) the same weight. This (to prove) that it must have been made of a different metal. The goldsmith was executed.

EXERCISE 5. Put the verbs in brackets into the correct tenses and forms (add not if necessary). Finish the story any way you choose.

Donald came home late. He was tired and hungry; the phone (to stop) ringing all day so he (to miss) lunch. He (to walk) into the empty flat. The cat immediately started miaowing in the kitchen. It wasn't his cat, it (to belong) to a friend. He (to promise) to look after it while his friend was away on holiday. He didn't particularly (to like) cats but it was only for ten days. He went into the kitchen and (to take) out a tin of cat food, (to open) it, and (to put) the contents into the cat's dish. He (to hate) the smell of the stuff and (to wonder) how the cat could possibly eat something which smelt so bad. He then slowly started (to prepare) himself a meal. He (to light) the stove, put oil into a frying pan then quickly cut up and (to add) an onion, a couple of old carrots, a pepper and some bits of vegetables he (to find) in the fridge. It was only then that he (to remember) that he (to be) to the supermarket for over a week. A quick check (to confirm) that he (to have) no meat in the fridge. He stood indecisively for a second or two, one hand resting on the open fridge door, the other lightly holding the knife. The vegetables sizzled in the oil. The cat was noisily eating...

Пасивний стан (Passive Voice)

Форма **Passive** показує, що слово, що позначає особу або предмет, що стоїть перед дієсловом в пасивному стані, не само виконує дію, а на нього переходить дія цього дієслова, тобто воно відчуває на собі його дію.

В англійській мові пасивний стан утворюється за допомогою допоміжного дієслова **to be** та III форми дієслова (Past Participle) основного дієслова. Дієслово **to be** змінюється в залежності від особи та числа підмета.

Часи англійської мови (пасивний стан)

	PRESENT	PAST	Future
Simple	<i>is/am/are + V₃</i> (regular: -ed irregurlar: 3nd column)	<i>was/were+ V₃</i> (regular: -ed irregurlar: 3nd column)	<i>will/shall + be</i> <i>+V₃</i>

	Letters are sent every day.	Letters were sent yesterday.	Letters will be sent tomorrow.
Continuous	is/am/are+ Being+ V₃ (regular: -ed irregurlar: 3nd column)	was/were +being + V₃ (regular: -ed irregurlar: 3nd column)	_____
	Letters are being sent now.	Letters were being sent at 5 yesterday.	_____
Perfect	has/have+ been + V₃ (regular: -ed irregurlar: 3nd column)	had+been + V₃ (regular: -ed irregurlar: 3nd column)	will/shall+hav e/has+been + V₃
	Letters have been already sent.	Letters had been sent before he phoned.	Letters will have been sent by 5 tomorrow.
Perfect Continuous	_____	_____	_____

Переклад пасивного стану

У перекладі слід зберігати порядок слів англійського речення.

The answers are given instantly upon demand.

Відповіді даються відразу ж після запиту.

При перекладі англійського присудка у формі **Passive** можна використовувати активну форму дієслова, але підмет англійського речення вже буде іншим. Слід пам'ятати, що тільки особові займенники (**I, you, he, she, it, we, they**) можуть бути підметом в англійській мові.

I was told a lot of interesting things.

Мені розповіли багато цікавого.

They were shown a new lab.

Їм показали нову лабораторію.

He will be given this project.

Йому дадуть цей проект.

Іноді можливий переклад присудка англійського речення в формі **Passive** дієсловом у пасивному стані з закінченнями **-ся** або **-сь**.

The advantage of this technique over others was recognized by many scientists.

Перевага цього методу перед іншими визнавалася багатьма вченими.

Якщо треба згадати суб'єкта дії, після присудка в пасивному стані вживається або прийменник **by**, або прийменник **with**. Наприклад:

*This project was done **by** our engineers.* (Діяч)

*Many modern labs are equipped **with** such devices.* (Інструмент, знаряддя)

Для перекладу використовуємо орудний відмінок або слова за допомогою. Наприклад:

This phenomenon was carefully studied by students.

Це явище було уважно вивчено студентами.

Drying process is effected with pumps.

Процес осушення здійснюється за допомогою насосів.

Важкі випадки перекладу пасивного стану.

1. В англійській мові існують дієслова, з якими можна використовувати як прямий так і непрямої додаток (що відповідають на питання **to whom?** «кому?»). Обидва додатки можуть виступати підметом пасивного звороту. Наприклад:

He was shown this agreement yesterday.

This agreement was shown to him yesterday.

Вчора йому показали цю угоду.

У цьому випадку найчастіше вживаються такі дієслів:

to give	давати	<i>They were given a new task. A new task was given to them. Їм дали нове завдання.</i>
to grant	надавати (субсидію, позику)	<i>She was granted a loan. A loan was granted to her. Їй надали позику.</i>
to offer	пропонувати	<i>I am offered a new job. A new job is offered to me. Мені пропонують нову роботу.</i>
to pay	платити	<i>We are paid bonuses monthly. Bonuses are paid monthly to us. Нам видають премію кожного місяця.</i>
to promise	обіцяти	<i>He was promised a promotion. A promotion was promised to him. Йому обіцяли підвищення.</i>
to show	показувати	<i>We were shown a new film. A new film was shown to us. Нам показували новий фільм.</i>
to teach	викладати	<i>They are taught English at university. English is taught to them at university. Їм викладають англійську мову в університеті.</i>
to tell	розповідати, говорити	<i>We are often told this story. This story is often told to us. Нам часто розповідають цю історію.</i>

2. Якщо англійському дієслову з прийменником відповідає українське дієслово з прийменником, то переклад з англійської мови речення, що містить таке дієслово у пасивному стані, треба починати з прийменника. Наприклад:

They are often spoken about.

Про них часто говорять.

Це такі дієслова, як:

to aim at	прямувати до	<i>These hopes will be aimed at.</i> <i>До цих надій будуть прямувати.</i>
to account for	пояснювати що-небудь	<i>His mistake was accounted for by his illness.</i> <i>Його помилка пояснювалась його хворобою.</i>
to agree upon	домовлятися про	<i>The terms will be agreed upon.</i> <i>Про умови будуть домовлятися.</i>
comment on	коментувати	<i>This is another piece of information which can't be commented on.</i> <i>Це ще одна інформація, яку не можна коментувати.</i>
to deal with	мати справу з, розглядати	<i>The problem was dealt with by our experts.</i> <i>Цю проблему розглядали наші фахівці.</i>
depend on	покладатися на	<i>The man can be depended on.</i> <i>На цю людину можна покластись.</i>
fight against	боротися проти	<i>These ideas are usually fought against by scientists.</i> <i>Проти цих уявлень звичайно борються вчені.</i>
to hear of	чути про	<i>The device was heard of by this engineer.</i> <i>Про цей прилад чув цей інженер.</i>
to insist on(upon)	наполягати на	<i>These terms were insisted on.</i> <i>На цих умовах наполягали.</i>

to laugh at	сміятися над	<i>He is often laughed at. Над ним часто сміються.</i>
the listen to	слухати	<i>The teacher was listened to attentively. Викладача слухали уважно.</i>
look after	дивитися за	<i>The children will be looked after very well. За дітьми будуть дуже добре дивитись.</i>
look at	дивитися на	<i>They were looked at with interest. На них дивились зацікавлено.</i>
look for	шукати	<i>The book was looked for everywhere. Цю книгу шукали всюди.</i>
look into	розглядати щось	<i>Can this be looked into? Чи можна це розглянути?</i>
to object to	заперечувати проти, висловлювати несхвалення	<i>Our proposal is objected to. Проти нашої пропозиції заперечують.</i>
to provide for	передбачати що-небудь, забезпечити	<i>The industrial decrease could be provided for. Зниження промисловості можна було передбачити.</i>
to refer to	посилатися на	<i>Their papers were referred to. На їх статті посилалися.</i>
to rely on	покладатися на	<i>These figures can be relied on. На ці цифри можна покластися.</i>
to speak of/about	говорити про	<i>The book is much spoken about. Про цю книгу багато говорять.</i>
to send for	посилати за	<i>The doctor has been sent for.</i>

		<i>За лікарем послали.</i>
to touch upon	торкатися чого-небудь	<i>The problem was touched upon by our teacher.</i> <i>Наш викладач торкнувся цієї проблеми.</i>
to wait for	чекати на когось	<i>He had to leave, he was being waited for.</i> <i>Йому довелося піти, на нього чекали.</i>

Слід звернути увагу, що дієслово **refer to** в поєднанні з **as** перекладається дієсловом «називатися», наприклад:

This phenomenon is referred to as acceleration.

Це явище називається акселерацією.

3. Пасивні звороти з модальними дієсловами.

Після модальних дієслів може вживатися пасивна форма інфінітива основного дієслова.

can have to may must ought to should etc.	+be	+ V ₃ (regular: -ed irregurlar: 3nd column)
---	------------	---

Наприклад:

The work must be done at once.

Роботу треба виконати одразу.

These data shouldn't be used.

Ці дані не слід використовувати.

He had to be told the truth.

Йому довелося розповісти правду.

The project needn't be implemented in our laboratory.

Немає потреби виконувати цей проект в нашій лабораторії.

4. Деякі дієслова, що мають при собі прийменники в українській мові, вживаються без прийменників в англійській. При перекладі англійського речення з таким дієсловом в пасивному стані слід починати переклад українською з прийменника. До таких дієслів належать:

to answer	відповідати (на)	<i>Your letter will be answered tomorrow.</i> <i>На ваш лист дадуть відповідь завтра.</i>
to address	звертатися (до)	<i>He was addressed</i> <i>До нього звернулися.</i>
to affect/ to influence	впливати (на)	<i>The development of this science was influenced by the discovery of radioactivity.</i> <i>На розвиток цієї науки вплинуло відкриття радіоактивності.</i> <i>The roses were affected by that cold winter.</i> <i>На троянди вплинула холодна зима.</i>
to approach	підходити (до)	<i>This problem must be approached from different points of view.</i> <i>До цієї проблеми треба підходити з різних точок зору.</i>
to enjoy	отримати задоволення (від)	<i>The film will be enjoyed by everybody. Від фільму всі отримали задоволення.</i>
to follow	іти слідом (за); стежити (за)	<i>The lecture was followed by a film.</i> <i>За лекцією слідував фільм.</i>
to join	приєднуватися (до)	<i>We will be joined by foreign colleagues in a few days.</i> <i>За кілька днів до нас приєднаються іноземні колеги.</i>
to watch	спостерігати, стежити (за)	<i>Their work is often watched.</i> <i>За їхньою роботою часто спостерігають.</i>

5. Варто запам'ятати такі фразеологічні словосполучення, як:

To arrive at a decision – прийняти рішення

To catch hold of – вхопитися за

To do away with – покінчити з

To find fault with – звинувачувати у

To lose sight of – втрачати з поля зору

To make a contribution to – робити внесок

To make application – використовувати

To make mention of – згадувати про

To make use/application of – вживати, застосовувати

To pay attention to – звертати увагу на

To put an end to – покінчити з; покласти край

To take advantage of – скористатися

To take care of – піклуватися про

To take hold of – вхопитися за

To take notice of – звертати увагу на

Ці сполучення теж часто вживаються в пасивній формі. Наприклад:

This state of things must be put an end to.

Такому стану речей потрібно покласти край.

Якщо при перекладі на англійську мову фразеологічних сполучень існує необхідність звернути увагу на саму дію, іменник виноситься на перший план і стає підметом, а дієслово приймає форму пасивного стану. Наприклад:

Mention is made of an improved version of this method.

Згадується покращений варіант цього методу.

Care should be taken of elderly people.

Слід піклуватися про літніх людей.

6. Замість допоміжного дієслова **be** в складі присудків, виражених дієсловами у формі Passive, можуть вживатися дієслова **get** і **become**.

У тексті зустрічаються три різновиди пасивного стану: **be** + **V₃** (Past Participle) – констатація дії, стану; **become** + **V₃** (Past Participle) – становлення дії; **get** + **V₃** (Past Participle) – перехід у новий стан; домогтися дії. Наприклад:

These difficulties are overcome by the use of up-to-date devices.

Ці труднощі долаються завдяки використанню сучасних приладів.

He became engaged in this work in 1970.

Він почав займатися цією роботою в 1970.

Since the initial state is null, only this part of the system gets excited.

Оскільки початковий стан дорівнює нулю, тільки ця частина системи порушується (приходить в збуджений стан).

EXERCISE 1. Translate the sentences into Ukrainian.

1. The meeting will be attended by representatives of different organizations. 2. What is watched or waited for seems too long in coming. 3. His warning was not taken notice of. 4. This theory must not be lost sight of. 5. Visitors were shown the way to the exhibition. 6. The experiment was followed by measuring temperature. 7. This discovery will be referred to by our experts. 8. The results of our work have been unaffected by the environmental conditions. 9. Methods employed in solving a problem are strongly influenced by the research objective. 10. His first book was shortly followed by another. 11. This agreement was arrived at three years ago. 12. This research is hardly to be dealt with. 13. These compounds will be dealt with in another chapter. 14. Our question has not been answered yet. 15. This situation can be approached from different points of view. 16. Automation is often referred to as a new subject and its various aspects have not yet all been paid adequate attention to. 17. Mention should be made of the ways to sort out the problems which occurred during the experiment. 18. No notice was taken of the fact that our approach was not a new one. 19. These impolite manners should be put an end to. 20. Every time when something goes wrong during experiments, our laboratory assistant is found fault with.

EXERCISE 2. Put the verbs in brackets into the correct tenses.

1. The doctor must (send for) immediately. 2. The patient (operate on) tomorrow. 3. Never say that in public. You (laugh at) by everybody. 4. This novel seems to be a good one. It (speak about) muck. 5. The man cannot (rely on). 6. The new safety rules (insist on) by our engineers. 7. This news must (account for) by the journalist. 8. Your article (refer to) in the journal last month. 9. When we arrived, the song (listen to) by all children. 10. That discovery never (hear of). 11. The guys must (take good care of) in this camp as their guides are all experienced people. 12. Great contribution (make) to the development of this science since 1999. 13. The decision (arrive at) as soon as we get the answer from the British delegation. 14. His late arrival not (to account for) yet. 15. No application (make) of the computers bought for our lab. 16. The drawbacks which prevented us from reaching high standards of education last year, must (do away with) this year. 17. When we entered the classroom, Professor Smith (listen to) by all members of our group. 18. I'm afraid that these novel views (object to) by everybody until you explain properly the facts that will let us succeed in the work. 19. The choice of treatment can (influence) by the methods which have been suggested recently by Dr.N. 20. If their theories not (lose sight of), the researchers could have achieved tremendous success in this field long ago.

EXERCISE 3. Turn the following sentences into the Passive Voice.

Model: *Our colleagues have made some experiments recently. – Some experiments have been made by our colleagues recently.*

1. Researchers made use of readily available acrylic fibers. 2. This unit can serve the needs of a few people. 3. Popov invented the radio. 4. The students listened to the professor with great attention. 5. We cannot fix any telephone lines in these districts. 6. Scientists are looking for inexpensive ways to solve the problem. 7. The firm will sell this equipment to various research institutions all over the world. 8. Our observatory had picked up another gravitational wave signal before other scientists began to discuss it. 9. They will tell the guest about their studies as soon as he arrives. 10. We took into account the information which we had obtained before. 11. They

can increase the power of the laser light traveling through the interferometer arms from the current of 200 kilowatts to a projected 3 megawatts. 12. Our teachers insist on careful consideration of this issue. 13. The government should take care of the need to finance domestic research. 14. They were developing those methods when you joined their team. 15. They had to demonstrate the results of their studies at the meeting which we held last week. 16. As a rule our colleagues refer to the facts which they can verify. 17. Thanks to a new method, you can now implement the approach that relies less on rigid rules and more on probabilities. 18. Students must take into account a number of ways to simulate the process. 19. Basing on new data we will improve the system. 20. The researcher will show us the methods used for preventing this kind of attacks.

EXERCISE 4. Put questions to the underlined words.

1. The doctor was sent for in the morning. 2. Your ideas will be spoken about at the conference. 3. Mary will be given the invitation to the university. 4. This laboratory was founded by a well-known scientist. 5. They can be granted the scholarship by the city authorities. 6. The device will be mounted on the desk in our lab. 7. The customers have been offered significant discounts. 8. More accurate information is needed to begin the work on the project. 9. These disorders must not be treated with the outdated methods. 10. A new therapy is being developed by our researchers now. 11. The case has just been described in this journal.

EXERCISE 5. Put the verb in brackets into its correct form.

Substances (consist of) small parts, or particles, which (know) as molecules. Molecules (compose of) atoms. Some substances, like salt and water for example, (have) molecules which (can, analyse) further into other substances. If a molecule of water (analyse), for example, it (find, consist of) two atoms of hydrogen and one atom of oxygen. Substances whose molecules (compose of) atoms of other substances (know) as compounds. Other substances (have) molecules which (can, break down) into atoms of other substances, and these (call) elements. Hydrogen and

oxygen, for example (be) elements. Thus if a molecule of oxygen (analyse) it (find, consist of) only atoms of oxygen and not of any other substance. There (be) 92 natural elements. Some (be) metallic solids like copper, iron and lead; some (be) non-metallic solids like sulphur and carbon; and some (be) gases like oxygen, hydrogen and nitrogen.

EXERCISE 6. Read the text. Use the required tense forms and voices.

Translate the sentences into Ukrainian.

Some engineering problems (*to take*) longer to solve than others. Toshikatsu Kuwahata, an engineer at the audio factory of JVC (*to be*) no stranger to such lengthy struggles. He (*to wrestle*) for more than 20 years with his own personal challenge – making a speaker cone that could (*to manufacture*) in quantity out of wood. When he (*to try*) to form the cone out of wood, even thin sheets of wood, it (*to crack*).

One day, his colleague Satoshi Imamura, (*to dine*) at one of his favorite restaurants. He (*to contemplate*) the texture and malleability of the dried squid he (*to chew*). He asked the waiter how it (*to prepare*), and the waiter (*to explain*) that the squid (*to soak*) in sake.

They (*to try*) soaking the speaker wood in sake. It (*to work*)! (They also (*to try*) whiskey; it didn't. Imamura isn't sure why, but he (*to theorize*) that there (*to be*) something unique about the acids in sake, which simply (*to ferment*), as opposed to those in whiskey, which (*to distil*) after fermentation.)

The sake (*to make*) the wood sheets malleable but – crucially – without affecting their strength.

EXERCISE 6. Complete the text with the verbs given below. Put them into the correct tenses and forms.

Give, tell, teach, offer, promise, show, pay, send, grant.

I'll never forget my first day at that office. I __1__ to arrive at 8.30, but when I got there the whole place seemed to be empty. I didn't know what to do because I __2__ no information about the building or where I was going to work, so I just waited

around until some of the secretaries began to turn up. Finally I __3__ a dirty little office on the fifth floor, where I __4__ a desk in a corner. Nothing happened for an hour, then I __5__ some letters to write on a computer by one of the senior secretaries. This wasn't very successful, because I __6__ how to write letters. (In the letter I __7__ when I __8__ the job, I __9__ the proper training, but they had obviously forgotten about this). By lunchtime things hadn't got any better, and I decided that I __10__ enough to put up with this nonsense, so I walked out and didn't go back.

EXERCISE 7. Translate the sentences into English using Passive Voice.

1. Як можна пояснити це явище? 2. Вашому експерименту приділили велику увагу. 3. Про старих людей добре піклуються у цій країні. 4. На його інформацію не слід покладатися. 5. Коли ми зайшли до аудиторії, студентам розповідали про важливі відкриття. 6. На вас чекали ваші співробітники вчора з 8 до 9 ранку. 7. Про ці досягнення ще не чули. 8. Його від'їзд ніхто не помітив. 9. Нові прилади часто використовуються в університетських лабораторіях. 10. Радою університету було прийнято рішення побудувати новий гуртожиток. 11. З такими недоліками у виробництві слід покінчити. 12. До наших туристів щойно приєдналися туристи з Німеччини. 13. Цю статтю треба обговорити на наступній нараді. 14. Ці тести слід зробити якомога скоріше. 15. Ваші результати не слід публікувати, доки ви їх ретельно не перевірите. 16. Зараз у сусідній лабораторії говорять про нові спроби створити вічний двигун. 17. На ваші питання щойно відповіли наші фахівці. 18. Проти його пропозиції інвестувати кошти у такий складний проект висловлювалися наші фізики. 19. Про цю цікаву гіпотезу завжди згадують, коли обговорюють оптичні явища. 20. На жаль, про такі методи боротьби з цією хворобою ще не чули в нашій країні.

УЗГОДЖЕННЯ ЧАСІВ. НЕПРЯМА МОВА

В українському підрядному додатковому реченні дієслово-присудок вживається у теперішньому, минулому або майбутньому часі, залежно від контексту. В англійській мові це відбувається тільки коли присудок головного речення має форму теперішнього або майбутнього часу.

I believe that experiments will bring us new information.

The scientists realize that they have made a serious mistake.

He will demonstrate us that his approach is promising for further studies.

Якщо присудок головного речення має форму минулого часу, то в підрядному додатковому реченні відбувається узгодження часів.

Головне речення Підрядне речення

PRESENT - БУДЬ-ЯКИЙ ЧАС ЗАЛЕЖНО ВІД ЗМІСТУ

PAST	-	Present Simple	<i>змінюється на</i>	Past Simple
		Present Continuous	>	Past Continuous
		Present Perfect	>	Past Perfect
		Past Simple	>	Past Perfect
		Present Perfect Continuous	>	Past Perfect Continuous

Наприклад:

I was sure that he knew about our research.

We entered the lab and saw that our colleagues were discussing something.

They told Nick that Professor Brown had left the country.

Jane told us that she had been studying those phenomena for five years.

Для того, щоб виразити майбутню дію у підрядному додатковому реченні, дієслово-присудок має форму **Future-in-the-Past**.

We did not expect that they would come back.

The inventor knew that his work would be a success.

David thought that the visitors would be staying in the city.

She said that they would have done everything by that time.

Правила узгодження часів не застосовуються, якщо у підрядному додатковому реченні йдеться про загальновідомі факти.

The students knew that metals conduct electric current.

The children did not know that the Earth moves round the sun.

The Past Simple може не змінюватись, якщо є такі посилання на минуле, як:

In 2000 Professor said that he began to work in this field in 2000.

3 years ago She thought that he carried out those experiments 3 years ago.

yesterday We knew that Peter came yesterday.

Правило узгодження часів застосовується при трансформації речення із прямої мови у непряму. Наприклад:

“ I got up late.” > Greg said he needed a new car.

“ I’ve already done the task.” > He said that he had already done the task.

“ I got up late.” > She said that she (had) got up late.

“ I was working at ten o’clock.” > He said that he was working/ had been working at ten o’clock.

“ I’ll call you tomorrow.” > He said that he would call me the following day.

В англійській мові речення, що висловлюють обіцянки, угоди, замовлення, поради та пропозиції, переводяться із прямої мови у непряму за допомогою інфінітиву. Наприклад:

*“ I shall sign the agreement. ” > He promised **to sign** the agreement*

*“ Finish you work in time. ” > She asked **to finish** our work in time.*

При переведенні спеціальних питань (what, where, why, тощо) із прямої мови у непряму питальні слова зберігаються, при цьому порядок слів у підрядному реченні змінюється; речення перетворюються на стверджувальні. Іноді зміни потребують і відповідні займенники. Наприклад:

“ When did you come ?” > She asked when I had come.

Загальні питання вводяться у непряму мову сполучниками **if** або **whether** і перекладаються українською сполучником **чи**, який ставиться перед змістовим дієсловом. Наприклад:

“ Will they be ready in time?” > She asked if they would be ready in time.

Вона запитала, чи будуть вони вчасно.

EXERCISE 1. State whether the action of the object clause precedes (P), follows (F) or is simultaneous (S) with the action of the principal clause in the following sentences. Translate the sentences into Ukrainian.

1. He asked me what work I was doing and whether I intended to go to university. 2. She claimed that she had met Brian on her way home. 3. I knew that my mother would be against this decision. 4. She said that she would be staying in town the next day to do some shopping. 5. I forgot what he looked like. 6. In the hotel the receptionist informed us that the American had been staying there for three weeks. 7. It was also said that they had developed an up-to-date technique. 8. They were interested to know if the test had shown anything new. 9. They were sure that the letter would attract other scientists' attention. 10. She confessed that she could not understand what had caused the accident. 11. Everybody thought that the couple had lived in happiness for nearly ten years. 12. Ann said that she had recovered and added that she was going to join us the following week.

EXERCISE 2. Put the verbs in brackets into the correct tenses and forms. Explain your choice.

1. Dick scarcely realized what (to happen). 2. She saw that he (to try) to tell her how lonely he (to be) the previous month. 3. She asked if the guy (to tell) his fellow-students about his suspicions. 4. They promised that they never (to do) anything like that in future. 5. I was surprised that you (not to tell) them the story before. 6. They assured us that they (to take part) in the conference next time. 7. We heard that you (to be) free and decided that you (to be able to) to help us. 8. I didn't know that your friends (to go) on holiday without you. 9. We believed that you (to read) in the journal that the experiment already (to prove) our hypothesis. 10. Robert said that his wife still (to be) in hospital and he (to visit) her in the evening. 11. We hoped that

Sam (to succeed) in buying that equipment at last. 12. Jerald asked whether they (to be) experienced enough for the expedition.

EXERCISE 3. Rewrite these questions as reported speech.

Model: *He asked her, 'What are you doing?' He asked her what she was doing.*

1. What will you do there?
2. When do you think you'll get there?
3. Why have you decided to do that?
4. When did you decide?
5. Can you change your mind?
6. Have you got everything you will need?
7. When's the new manager coming?
8. How does she know my name?
9. What time is the meeting?
10. When does the last train leave?
11. Is service included or not?
12. Are you going to take part in this project?
13. Have you done the work?

EXERCISE 4. Change the sentences as shown.

Model: *I won't tell anybody. (He promised)*

He promised not to tell anybody.

1. I'll be ready in time. (He promised)
2. Leave early. (She advised me)
3. Please, don't smoke here. (She asked me)
4. We'll pay for tickets. (We offered)
5. Why don't I go shopping? (He offered)
6. You ought to tell the police. (She advised me)
7. Wait outside. (I told her)
8. OK, I'll pay half. (He agreed)

9. Park round the corner. (She told me)
10. Finish your presentation. (She asked me)

EXERCISE 5. Translate into English.

1. Ми не чули, що ви вже відремонтували ці прилади. 2. Він здивувався, що ви все ще працюєте над своєю статтею. 3. Аня сподівалася, що її друзі отримають листа вчасно. 4. Я не знав, чи погодились наші колеги на це інтерв'ю. 5. Він не був впевнений, що відключив обладнання. 6. Я сподівався, що журналісти не запитають нас про причини пожежі. 7. Він вважав, що ми будемо працювати разом. 8. Професор казав, що візьме участь у дослідженнях. 9. Том не чув, чи отримали підручники інші студенти. 10. Я відповів їм, що бачив цю виставу.

EXERCISE 6. Match the speakers and the quotations. Report what they said.

What were these people?

Stravinsky	Louis Pasteur	Galileo Galilei
Elvis Presley	Alfred Hitchcock	Steve Jobs
Walt Disney	Macchiavelli	Albert Einstein
Dmitri Mendeleev	Hippocrates	Isaac Asimov

1. *"I love Mickey Mouse more than any woman I've ever known."*
2. *"Television has brought murder back into the home, where it belongs."*
3. *"It is the function of science to discover the existence of a general reign of order in nature and to find the causes governing this order."*
4. *"I was very lucky. The people were looking for something different and I came along just in time."*
5. *"There are in fact two things, science and opinion; the former begets knowledge, the latter ignorance."*
6. *"My music is best understood by children and animals."*
7. *"The end justifies the means."*

8. *“Stay hungry. Stay foolish.”*
9. *“Only two things are infinite, the universe and human stupidity, and I'm not sure about the former.”*
10. *“Science knows no country, because knowledge belongs to humanity, and is the torch which illuminates the world.”*
11. *“The saddest aspect of life right now is that science gathers knowledge faster than society gathers wisdom.”*
12. *“And yet it moves.”*

(The key to this exercise is on p. 62)

МОДАЛЬНІ ДІЄСЛОВА ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ

Модальні дієслова виражають відношення до дії, не вживаються самостійно (крім коротких відповідей) і тільки в поєднанні з дієсловом. У якості модальних вживаються наступні дієслова:

дієслово **can** (**could** – у минулому часі) – «могти» (фізична можливість здійснення дії) має еквівалент **to be able to** (**able** – здатний);

дієслово **may** (**might** – у минулому часі) «могти» (дозволено, є можливість щось зробити) має еквівалент **to be allowed to** (**allow** – дозволити);

дієслово **must** (не має форми минулого часу) – «повинен» (потрібно, повинно бути щось зроблено) має два еквіваленти: **to be to** і **to have to**; **to be to** – «повинен» за попередньою домовленістю або за попереднім планом; **to have to** – «повинен» в силу певних обставин;

дієслова **should/ought to** – слід було б, повинен, слід (висловлюють пораду або моральний обов'язок);

дієслово **need** (частіше вживається в негативній формі в значенні відсутності необхідності);

дієслово **shall** (виражає «беззаперечну» повинність);

Дієслова **will/would** (висловлюють можливість, бажання, наполягання).

We can readily notice the difference between these properties.

Ми можемо легко помітити різницю між цими властивостями.

We shall be able to improve the results.

Ми зможемо полішити результати.

The task may be performed in our lab.

Це завдання можна виконати в нашій лабораторії.

We were allowed to perform the task.

Нам дозволили виконати це завдання.

We must work hard to get enough information.

Ми повинні багато працювати, щоб отримати достатньо інформації.

I was to take part in the conference.

Я повинен був взяти участь в конференції.

We had to learn by heart a number of mathematical terms.

Нам довелося вивчити на пам'ять ряд математичних термінів.

We need not do it.

Нам не потрібно робити це (немає необхідності).

This problem ought to be discussed.

Цю проблему слід було обговорити.

The book shall, however, be mentioned in our paper.

Однак (обов'язково) ця книга повинна бути згадана в нашій статті.

I will say a few words to support this theory.

Я хочу сказати кілька слів, щоб підтримати цю теорію.

I would pay more attention to this problem.

Мені хотілося б приділити більше уваги цій проблемі.

У науковій літературі дієслово **should** найчастіше вживається в значенні «ПОВИНЕН».

This phenomenon should be described in detail.

Це явище має бути докладно описано.

Дієслова **will/would** можуть вживатися в значенні звичності, повторюваності дії в теперішньому, минулому і майбутньому часі, **will**

підкреслює «наполегливість» дії, а **would** – його меншу регулярність.

У перекладі можна використовувати слово «звичайно», а смислове дієслово перекладається відповідно до контексту.

The rise of the temperature will not affect the accuracy of our data.

Підвищення температури (зазвичай) не впливає на точність наших даних.

Under such conditions we would not get this substance.

За таких умов ми звичайно не отримуємо цю речовину.

Іноді модальні дієслова використовуються для вираження ймовірності дії, наприклад:

There must be an answer to the question.

Повинна бути (існує) відповідь на це питання.

Якщо за модальним дієсловом іде інфінітив у перфектній формі, то це модальне дієслово виражає припущення, вірогідність того, що якась дія вже відбулася. В цьому випадку в перекладі вживаються слова «має бути», «можливо», «ймовірно», а смислове дієслово ставиться в минулому часі (іноді зі словом «вже»).

Some mistakes must have been corrected in that work.

Ймовірно, деякі помилки були виправлені в тій роботі.

Could/might + Perfect Infinitive висловлює дуже невелику впевненість в здійсненні дії:

This thing could have belonged to the XI-th century.

Можливо, ця річ належала до XI-го століття.

Ought/should/need + Perfect Infinitive показують, що дія, яка повинна була відбутися в минулому, не відбулася:

You should have informed us a year ago.

Вам потрібно було повідомити нас рік тому.

This experiment need not have been repeated.

Цей експеримент не потрібно було повторювати. (Але його повторили).

EXERCISE 1. Translate the sentences into Ukrainian.

1. Within this time the maximum change in conductivity was to be observed. 2. The details of this experiment should be specified in this paper. 3. They didn't have to hurry, they had a week at their disposal. 4. These interconnections need not be reexamined. 5. This book is to be published soon. 6. We will be able to obtain the necessary data in a month. 7. A further possibility that should be taken into account is that the ion-pairs in a given solution need not all be of the same type. 8. In this case visual images are to be transmitted by electrical means. 9. The ideal would contain things which have intrinsic value. 10. On the other hand, a hygroscopic material like human hair or nylon, as it is used in many hygrometers will absorb more moisture at 58°. 11. The requirement may have been met in the previous experiment. 12. Most people must have already learned to operate this device. 13. Many reports on scientific research include the discussion of how the research ought to have been done in the light of the experience gained in having done it the first time. 14. The description of our tests should have been more complete.

EXERCISE 2. Translate into English.

1. Не може бути, щоб він не перевірів отриману інформацію. 2. Вона робить багато орфографічних помилок, їй слід більше читати. 3. Мені не слід було переїдати вчора, сьогодні я не можу виконувати навіть легкі фізичні вправи. 4. Хворого треба було негайно показати лікарю. 5. Не може бути, що ви чули цю пісню! 6. Я не міг згадати методи, які ми використовували, і мені довелося спитати нашого викладача. 7. Можливо, вони заходили до нас, але ми їздили у відрядження, і вони не змогли розповісти нам останні події. 8. Ви мали почати вивчення цього матеріалу минулого місяця. 9. Девіду не довелося ще раз готуватися до тесту, він зміг добре написати його вчора. 10. У дитини шлункові розлади, їй слід дати якісь ліки. 11. На цьому тижні ми маємо провести наукову конференцію на нашому факультеті. 12. Вам треба буде звернутися до фахівців, якщо ви бажаєте закінчити ремонт вчасно. 13. Тобі не треба нагадувати мені про нашу зустріч, я все добре пам'ятаю. 14. Не треба було Тому купувати таке

дороге обладнання, воно не здається дуже надійним. 15. Раніше чи пізніше йому доведеться прийняти рішення. 16. Не треба було робити ці вправи, ми маємо розглядати цей матеріал завтра. 17. Студенти повинні уважно слухати лекцію, завтра ми зможемо обговорити цю тему на семінарі. 18. Ваш комп'ютер треба негайно підключити до корпоративної мережі. 19. Нам не довелося запрошувати майстра до лабораторії, оскільки Майкл зміг розібратися з проблемою. 20. Вона могла б і не одягати таку теплу куртку, сьогодні дуже тепло і світить сонце.

(The key to ex. 6 on p. 62)

1. *Walt Disney* 2. *Alfred Hitchcock* 3. *Dmitri Mendeleev* 4. *Elvis Presley* 5. *Hippocrates* 6. *Stravinsky* 7. *Macchiavelli* 8. *Steve Jobs* 9. *Albert Einstein* 10. *Louis Pasteur* 11. *Isaac Asimov* 12. *Galileo Galilei*

ДІЄПРИКМЕТНИК

Дієприкметник є неособовою формою дієслова, він має ознаки прикметника або прислівника і дієслова. **Participle I (V+ing)** і **Participle II (V3)**, позначаючи ознаки предмета, вказують на дію або стан предмета (a moving car), а не на його якість, як це робить прикметник (a good book).

Форми дієприкметника

	Active	Passive
Participle I	planning	being planned
Participle II	—	planned
Perfect Participle	having planned	having been planned

Participle I відповідає українському дієприкметнику, що закінчується на **-чий** (читаючий, знаючий), і дієприслівнику недоконаного виду на **-чи** (літаючи, поспішаючи). **Participle I** може входити до складу означального

звороту після займенників **that** або **those** (для множини), що замінюють іменник. У цьому випадку **Participle I** слід перекладати:

а) дієприкметником або дієприслівником (**that/those** не перекладаються);

б) означальним підрядним реченням, де **that** перекладається – *той, який*, **those** – *ті, які*.

They were able to meet all engineers except those designing a new device.

Вони мали можливість зустрітися з усіма інженерами, за винятком тих, які проектують новий прилад (або проектували).

Participle I позначає дію, одночасну з дією дієслова-присудка.

Перед **Participle I** в функції обставини можуть стояти сполучники **when** і **while**.

Participle I з цими сполучниками перекладається дієприслівниковим зворотом без сполучника або підрядним реченням, що вводиться сполучниками «коли», «в той час як».

While translating a difficult text students should consult a dictionary.

Перекладаючи важкий текст, студенти повинні шукати потрібні слова в словнику (коли студенти перекладають текст ...).

Можливий також переклад такого звороту за допомогою іменника: *При перекладі важкого тексту ...*

Participle II перекладається дієприслівником пасивного стану доконаного виду (-ений, -тий) або за допомогою підрядного речення.

The device invented in our laboratory is reliable.

Прилад, винайдений в нашій лабораторії, є надійним.

Devices invented in our laboratory every year are reliable.

Прилади, що винаходять в нашій лабораторії щороку, є надійними.

Participle II у функції означення, що стоїть після означуваного слова, слід ставити перед означуваним словом у перекладі на українську мову, наприклад:

All the phenomena mentioned were consequences of one and the same law.

Всі згадані явища були наслідками одного і того ж закону.

У ролі обставини **Participle II** може вводитися сполучниками **when** (коли), **if** (якщо), **as** (як), **though** (хоча), **unless** (якщо ... не), **until** (поки ... не), **once** (раз уже, як тільки) і т.д.

У ролі обставини **Participle II** перекладається дієсловом-присудком у пасивному стані, що стоїть у підрядному реченні, що виконує функцію обставини, наприклад:

When writte, the article was handed to the editor.

Коли стаття була написана, вона була віддана редактору.

If applied, this rule will help us to solve the problem.

Якщо це правило буде застосовано, воно допоможе нам вирішити цю задачу.

Конструкції з формальним підметом **it** перекладаються наступним чином:

as it was mentioned – як згадувалося

as it is desired – якщо бажано

unless it is stated – якщо не згадується

У таких конструкціях слова **it is** можуть опускатися.

Абсолютний дієприкметниковий зворот

Абсолютний (незалежний) дієприкметниковий зворот зазвичай виділяється комами; він містить слово, що позначає особу або предмет, яке виконує функцію підмета. У функції дієслова-присудка виступає дієприкметник. Такий зворот перекладається підрядним реченням, а дієприкметник – присудком цього речення. Час присудка визначається за формою дієприкметника. Речення з дієприкметниковими зворотами будуються за двома схемами:

1. Підрядне речення , **Головне речення**

Підмет + дієприкметник

Абсолютний (незалежний) дієприкметниковий зворот перекладається за допомогою підрядних

сполучників типу «оскільки», «коли», «якщо», «хоча», «після того як» тощо.

Наприклад:

The temperature of a substance being raised, the movement of its molecules is speeded up.

Коли температура речовини підвищується, рух її молекул прискорюється.

The key having been lost, they could not enter the house.

Оскільки ключ був втрачений, вони не могли увійти в будинок.

All this having been settled, he went home.

Після того як все це було залагоджено, ми пішли додому.

2. Головне речення

,

Підрядне речення

підмет + дієприкметник абсолютний (незалежний)

дієприкметниковий зворот перекладається за

допомогою сурядних сполучників типу «а», «і»,

«причому» або без сполучника.

Наприклад:

At last, the excitement died down, the captain having assured the passengers, that there was no longer the slightest danger.

Нарешті, збудження стихло, а капітан запевнив пасажирів, що більше немає жодної небезпеки.

Абсолютний дієприкметниковий зворот може вводитися прийменником **with**, який не перекладається. Кома в цьому випадку іноді відсутня.

With the temperature falling rapidly and the wind getting stronger, we were not able to carry on our investigations.

Так як температура швидко падала і вітер ставав сильнішим, ми не в змозі були проводити наші дослідження.

EXERCISE 1. Translate into Ukrainian.

1. The letter received will be discussed later. 2. The wounded soldier must be examined by a surgeon. 3. While being examined, the boy couldn't help crying. 4. Having measured the parameters, the scientists decided to stop the experiment. 5. While using this knife, you should be careful not to cut yourself. 6. Being seriously ill, he did not stop his research. 7. The tree struck by lightning was leafless and black. 8. The room facing the garden is rather comfortable for our work. 9. Having arrived earlier, we were able to see the sites. 10. I was too excited to eat. 11. She had her kitchen painted last week. 12. He likes to have his hair cut every month. 13. He left us saying he would be back in two hours. 14. Having been rejected by the publisher, the story was returned to the writer. 15. The book written in an archaic language was difficult to read.

EXERCISE 2. Open the brackets, use the appropriate forms of the Participle.

1. (to write) his first novel, he worked endless hours till dawn. 2. (to spend) so many years in a foreign country, he was eager to be coming home. 3. (to wait) in the reception room, he was thinking of what he would say. 4. (to leave) a note with a secretary, she promised to come back in the evening. 5. (to be) away from home, he still felt himself part of the family. 6. The people (to wait) for you look very angry. 7. The man (to stand) at the corner of the street was our lecturer last year. 8. The magazine (to send) yesterday, turned out to be amusing.

EXERCISE 3. Join the two sentences, using the Participle and making the necessary changes in the word order.

Model: 1. *The world disappointed him. He became a monk.*

Having been disappointed by the world, he became a monk.

2. *She was exhausted by her studies. She quickly fell asleep.*

Being exhausted by her studies, she quickly fell asleep.

1. She realized that she had missed the last bus. She began to walk. 2. I didn't want to hear his explanations. I had heard them before. 3. The pirates found the treasure.

They started fighting. 4. He got on the train. He helped an elderly lady. 5. We visited the museum. We wanted to share impressions with other visitors. 6. He showed us the way to the park. He was afraid we'd got lost. 7. I didn't agree to sit down. I thought that the grass was wet. 8. I entered the room. I saw a broken window at once. 9. David had to give up his idea of buying a country cottage. He was not able to borrow money from a bank. 10. He fed his pets. Then he began to cook dinner for his family. 11. They announced the results. They invited us to celebrate our victory. 12. He was very angry when his car broke down. He had had it serviced only a week before.

EXERCISE 4. Translate into Ukrainian. Mind the Participle.

1. The goods produced by the factory are in great demand. 2. While examining the animal he noticed that its leg was broken. 3. He asked us to go on with our experiment, promising not to interrupt us again. 4. Having finished the research the scientist made a thorough analysis of the collected data. 5. The figures mentioned in their report were published in a newspaper. 6. The answer received from your company greatly surprised us. 7. The techniques applied must be discussed once more. 8. The substance heated changed its properties. 9. Unless discussed, this method must not be used. 10. When offered to take part in a conference, he began to collect the data of his experiments. 11. The problems being discussed are of great importance for our work. 12. The house being built in this street will soon be ready. 13. That lesson, once learned, was never forgotten. 14. It was a standpoint shared by many scientists. 15. Having been defeated, the enemy was obliged to retreat.

EXERCISE 5. Translate into Ukrainian, use the Nominative Absolute Participial Construction.

1. The weather being fine, all the windows were opened. 2. The weight of all the molecules of a substance being the same, the molecules are considered to be composed of exactly the same number and the same kind of atoms. 3. All gases and liquids expand when heated, their density being at the same time reduced. 4. The experiment having been made, everybody was interested in the results. 5. Other

theories having so far proved inadequate, dynamo theories of solar fields are regarded as the most promising. 6. The difficulties having been overcome, we went on making further experiments. 7. Water exists as ice at low temperatures and as steam at higher temperatures, with the temperature depending upon pressure. 8. The letter having been delayed, the news reached us too late. 9. Our petrol being exhausted, we could go no further. 10. With the structure of various companies being different, the model is often inadequate in each particular case. 11. With the question of representing information settled, the major design question becomes one of logic operations. 12. The original signal is reconstituted thereby, with the noise impulses "smeared". 13. Several treatments of this problem have been presented, with theories resulting from this investigation.

EXERCISE 6. Translate into English, use the Participle.

1. Обладнання, яке надіслали нам з Німеччини, дуже надійне. 2. Розповівши нам про приїзд наших товаришів, батько пішов у сад. 3. Прочитавши багато книг Діккенса, вона зуміла написати доповідь. 4. Підійшовши до дверей, він відчинив їх. 5. Будучи дуже зайнятим, я не побачив вас. 5. Вони пообіцяли нам відремонтувати пошкоджену машину. 6. Моя бабуся, що розповіла мені цю історію, скоро приїде до нас. 7. Дитина, що плакала, була хвора. 8. Скориставшись нашими даними, він сконструював чудовий прилад. 9. Ми щойно обговорили методи, які використовують у сучасній фізиці. 10. Я показав їм винахід, який був представлений нашою групою на міжнародній виставці. 11. Ось проблеми, які завжди обговорювали на наших зустрічах. 12. Каблучка, знайдена нещодавно, має велику цінність. 13. Намагаючись відкрити хвіртку, вони зламали ключ. 14. Не знаючи їх адреси, він не зміг сповестити їх вчасно. 15. Підписавши договір, директор віддав його секретарю.

EXERCISE 7. Translate into English. Use the Nominative Absolute Participial Construction.

1. Якщо час дозволить, вони проведуть дослідження. 2. Коли сонце піднялось, туристи пішли вгору. 3. Оскільки вантажівку вже відремонтували, нові меблі привезуть через декілька годин. 4. Коли помилку в розрахунках було знайдено, ми вирішили почати виробництво. 5. Якщо погода буде сприятливою, ми зможемо провести змагання. 6. Оскільки було вже темно, я повернув додому. 7. Коли все було перевірено, ми відправили нашого представника до Лондона. 8. Коли твір було написано, я почав робити інші завдання. 9. Якщо умови дозволять, інженери візьмуть участь у конференції. 10. Оскільки дув сильний вітер, політ скасували. 11. Коли мій брат загубив гроші, він не зміг приїхати в Київ вчасно. 12. Оскільки залишилося багато часу, ми пішли відпочити.

ГЕРУНДІЙ

Герундій є неособовою формою дієслова. Він завжди висловлює дію як процес, що розвивається. Герундій має граматичні ознаки як дієслова, так і іменника:

а) герундій як дієслово може утворювати складні форми і мати після себе прямий додаток (без прийменника), наприклад: *to write letters – writing letters*;

б) герундій, як і іменник, може мати перед собою присвійний займенник, прийменник і означення, але ніколи не вживається з артиклем і не має форми множини, наприклад:

I think of going to London.

Герундій слід перекладати або іменником, що позначає процес (-*ння*), або дієсловом, частіше інфінітивом, іноді (якщо є прийменник) дієприкметником, наприклад:

I like swimming.

Мені подобається плавання.

They kept speaking.

Вони продовжували говорити.

He could repair these parts without using a special device.

Він зміг відремонтувати ці частини, не застосовуючи спеціального інструменту.

Форми герундія

	Active	Passive
Simple	<i>writing</i>	<i>being written</i>
Perfect	<i>having written</i>	<i>having been written</i>

Simple Gerund – передає дію, одночасну з дією присудка;

Perfect Gerund – вказує на передування дії, вираженої герундієм, дії присудка;

Active Gerund – вказує на те, що підмет сам здійснює дію, виражену герундієм;

Passive Gerund – вказує на те, що дія герундія переходить на підмет, наприклад:

He insists on his being sent on a mission.

Він наполягає на тому, щоб його послали у відрядження.

I remember having been helped then.

Я пам'ятаю, що мені тоді допомогли.

Оскільки герундій має граматичні ознаки іменника, він може вживатися:

1. У ролі підмета.

Recycling is becoming popular nowadays.

2. У ролі додатка після певних дієслів і сталих виразів.

I. Після дієслів без прийменника:

admit

avoid

deny

anticipate

consider

discuss

appreciate

delay

enjoy

<i>escape</i>	<i>mind</i>	<i>resist</i>
<i>excuse</i>	<i>miss</i>	<i>risk</i>
<i>fancy</i>	<i>postpone</i>	<i>save</i>
<i>finish</i>	<i>practice</i>	<i>spend</i>
<i>forgive</i>	<i>prevent</i>	<i>stand</i>
<i>go (for activities)</i>	<i>quit</i>	<i>suggest</i>
<i>imagine</i>	<i>recall</i>	<i>tolerate</i>
<i>involve</i>	<i>recollect</i>	<i>understand</i>
<i>keep (=continue)</i>	<i>report</i>	<i>waste</i>
<i>mention</i>	<i>resent</i>	<i>etc.</i>

Герундій вживається після дієслова **to mind** в питальних і заперечних реченнях. Дієслово **to mind** перекладається у цьому випадку як *заперечувати, не мати нічого проти*.

Do you mind my smoking here?

Ви не заперечуєте, якщо я тут закурю?

Would you mind giving me your pen.

Будьте люб'язні, дайте мені свою ручку.

I don't mind joining the team.

Я не проти приєднатися до команди.

Після дієслів *dislike, hate, like, love, prefer (doing sth to doing sth)*, щоб висловити перевагу.

I prefer reading books to watching movies.

Але після **would like / would prefer** вживається інфінітив, наприклад:

I would like to stay here.

П. Після дієслів, які в англійській мові завжди вживаються з прийменниками:

accuse of

approve of

burst out

apologize for

blame smb for

congratulate on

<i>count on</i>	<i>inform of</i>	<i>put off</i>
<i>depend on</i>	<i>insist on</i>	<i>result in/from</i>
<i>dream of</i>	<i>keep on</i>	<i>stop from</i>
<i>forgive for</i>	<i>leave off</i>	<i>succeed in</i>
<i>give up</i>	<i>object to</i>	<i>suspect smb of</i>
<i>go on</i>	<i>persist in</i>	<i>thank for</i>
<i>hear of</i>	<i>prevent from</i>	<i>think of, etc.</i>

III. Після сталих виразів:

be afraid of, be angry for, be aware of, be bored with, be busy, be capable of, be clever at, be disappointed in, be fond of/keen on, be good at, be grateful for, be guilty of, be pleased at, be proud of, be responsible for, be slow at, be sorry for, be surprised at, be worried about, be (not) worth, be for/against, etc.;

can't stand/bear, can't help, can't afford, what's the use of, there is no point in, it's no good/use, what's the use of, look forward to, have difficulty in, have trouble, have a hard/difficult time, be used to, get round to, in addition to, feel like, go on (= continue), etc.

Наприклад:

It's no use crying about it.

He is proud of having won the competition.

I could not help thinking about it.

Незалежний герундіальний зворот

Незалежний герундіальний зворот складається з присвійного займенника або іменника в загальному або присвійному відмінку і герундія. Перекладається підрядним реченням, де герундій стає присудком цього речення, а займенник або іменник – його підметом, наприклад:

They informed us of the book having been published.

Вони повідомили нам про те, що книга була опублікована.

В англійській мові присвійний займенник ставиться перед герундієм тільки у випадку, коли дію, що передається присудком, і дію, що передається герундієм, виконують різні особи. Присвійний займенник, що стоїть перед герундієм в герундіальному звороті, при перекладі стає особовим займенником у називному відмінку, тобто підметом.

*I insist on **your** answering them immediately.*

*Я наполягаю на тому, щоб **ви** відповіли їм негайно.*

3. У наукових текстах герундій дуже часто вживається після прийменників.

У поєднанні з герундієм деякі прийменники набувають характерного значення:

on (upon) – після, по;

in – при, в процесі;

by – шляхом, за допомогою;

while – одночасно / під час + дієслово;

without – не + дієслово, без + іменник;

through – за допомогою, завдяки, через.

Наприклад:

You can make some notes while reading.

Ви можете робити деякі нотатки під час читання.

EXERCISE 1. Translate into Ukrainian. Mind the Gerund.

1. It is worth while thinking over the effects I have just described. 2. Here is no sense in doing this work now. 3. He is used to getting up early. 4. It is no use going there now. 5. Did you succeed in finding this article? 6. You helped me greatly by giving me your notes. 7. They could not help seeing the importance of the process. 8. He died without leaving either a personal or a

political will. 9. The purpose of the method is determining system stability. 10. We succeeded in building a flexible system. 11. I dislike borrowing things from people. 12. We do not like being told such things. 13. This prevented the letter from being sent off. 14. Extensions are being made to the factory with a view to increasing the output. 15. Upon receiving the message he went to discuss it with his captain. 16. I'm looking forward to going on holiday. 17. My colleague succeeded in translating this difficult test. 18. She suspected him of deceiving her. 19. I gave up the idea of taking part in that project. 20. He persisted in joining his friends. 21. We dream of seeing these breathtaking mountains. 22. The judge accused the teenagers of having robbed the store. 23. They don't feel like discussing this problem. 24. He insisted on being informed about the accident. 25. We object to investing money in this project. 26. We are looking forward to being sent on a business trip. 26. This teacher doesn't approve of his students skipping classes. 27. These experiments resulted in destroying our equipment.

EXERCISE 2. Translate into Ukrainian. Mind the Gerundial Complex.

1. There is a probability of Mister Green's being sent to Canada. 2. Their leaving before the end of the lecture attracted attention. 3. We have heard of an agreement having been reached. 4. This is due to the reaction running at a low temperature. 5. These houses have been constructed without sufficient consideration having been given to their design. 6. Excuse my not having rung you up. 7. We insisted on their beginning the lecture immediately. 8. There was great danger of the changes being accepted as inevitable and final. 9. He insisted on the matter being discussed by everybody. 10. The change in velocity resulted from the force acting from outside. 11. The possibility of radio waves being reflected from the moon to the earth has been frequently speculated upon by workers in the radio field. 12. This warning may result in the scientist's getting rather confused.

EXERCISE 3. Open the brackets using the correct form of the Gerund.

1. He remembered (cross) the road but he didn't remember (knock down). 2. I am still hungry in spite of (eat) four sandwiches. 3. He got into the house by (climb) through the window without (notice) by security guards. 4. We complained of (offer) a very dark room at that hotel. 5. Excuse my (come) into the room without (knock). 6. His parents thought that their son was not cable of (earn) his living. 7. The tourists are not used to (drive) on the left. 8. It's no good (buy) a car if you don't have a driving license. 9. The baby liked (tell) this story. 10. The engineer was surprised at (show) the drawings by his foreign colleagues. 11. I insist on (treat) politely by shop-assistants at your supermarket. 12. Are you good at (solve) such problems? 13. The man avoided (do) the work without our permission.

EXERCISE 4. Fill in the blanks with the prepositions.

1. They showed no wish ... leaving. 2. What's the use ... playing this game? 3. She thanked us ... for supporting her idea. 4. I was not used ... driving a big car through crowded streets. 5. What are your reasons to accuse her ... taking the money? 6. Unfortunately, I haven't succeeded ... making much impression on them. 7. He did not object ... being examined. 8. They insisted ... shaking hands. 9. She went ... interrupting me while I was speaking. 10. He is proud ... having won the chess tournament. 11. You will be sorry ... being rude. 12. Did you have any difficulty ... getting a visa? 13. He will be accused ... having broken the law. 14. He went to his office in spite ... being ill. 15. He is interested ... developing the project. 16. He objected ... going abroad.

EXERCISE 5. Translate the sentences into English

1. Я наполягаю на тому, щоб допомогти їй. 2. Він заперечував, що зламав комп'ютер. 3. Вони думають про те, щоб поїхати у відпустку до Буковелі. 4. Вона звинувачує нас в тому, що ми рідко відвідуємо її. 5. Я не можу не посміхатися, коли бачу їх разом. 6. Майкл не заперечував, щоб Том прийшов на вечірку. 7. Відвідувачі отримують велике задоволення від того, що бачать ці картини. 8. Вона продовжувала приймати ліки, які призначив їй лікар. 9. Мої друзі уникають купувати продукти в цих крамницях. 10. Микола з нетерпінням чекає візи, щоб поїхати у відрядження. 11. Вони привітали нас з тим, що ми отримали хороші результати. 12. Я не заперечую, що бачив їх в той день. 13. Він щойно кинув палити. 14. Анна не могла не погодитися з нашою точкою зору. 15. Нам доведеться відкласти проведення цього тесту через брак часу. 16. Він постійно уникає зустрічі з нами. 17. Ми з нетерпінням чекаємо, що нам покажуть отримані дані. 18. Я наполягаю на тому, щоб мені показали результати тесту. 19. Вона мріяла про те, щоб її запросили на цю презентацію. 20. Колеги подякували за те, що їм вчасно надали допомогу. 21. Ти звинувачуєш мене в тому, що я обманула тебе? 22. Ми боялися спізнитися на літак. 23. Уникай пити алкогольні напої, вони можуть заподіяти шкоду твоєму організму. 24. Шум в аудиторії заважав мені сконцентруватися на моїй доповіді. 25. Том боявся розмовляти з директором. 26. Вони розсміялися. 27. Вони привітали нас з тим, що ми виграли матч. 28. Продовжуйте порівнювати дані, які ви отримуєте під час експериментів. 29. Батьки заперечують проти того, щоб він виходив з дому у такий пізній час. 30. Я сподіваюся, що мені розкажуть все, що стосується цього випадку. 31. Продовжуйте виконувати вимірювання. 32. Вона боялася, що її покарають. 33. Нам доведеться відкласти обговорення статті на деякий час. 34. Йде дощ, і їй не хочеться виходити з дому. 35. Вона наполягала

на тому, щоб їй дозволили проводити експерименти. 36. Я не звик, що зі мною розмовляють так грубо. 37. Фахівці не схвалюють використання таких термінів. 38. Чи варто знову повертатися до цих питань? 39. Водії побоюються, що ситуація погіршиться. 40. Я пишаюся тим, що розповів їм про ці рослини. 41. Його підозрюють в порушенні закону і отриманні хабарів. 42. Мері не могла не думати про те, що Марк десь тут поряд. 43. Хто заважав тобі зробити необхідні вимірювання? 44. Я і не мріяв купити таку цінну річ. 45. Будь ласка, пробачте мені за те, що я зробив цю помилку. 46. Я не проти того, щоб мене запросили взяти участь в цьому проекті. 47. Вона завжди отримує задоволення від святкування родинних свят.

ІНФІНІТИВ

Інфінітив є неособовою формою дієслова, яка має деякі властивості іменника і дієслова.

Як дієслово інфінітив може виражати характер дії (тривалість, завершеність) та стан. Показником інфінітива є частка **to**.

Форми інфінітива

	Active	Passive
Indefinite	to translate	to be translated
Perfect	to have translated	to have been translated
Continuous	to be translating	
Perfect Continuous	to have been translating	

Форма **Simple** не уточнює зв'язку дії, зображеної інфінітивом, з часом, про який йде мова, наприклад:

I want to answer your question.

Я хочу відповісти на ваше запитання.

I want to be answered at once.

Я хочу, щоб мені відповіли відразу ж.

Continuous Infinitive виражає дію тривалого характеру, одночасну з дією дієслова-присудка, наприклад:

I knew him to be translating this article.

Я знав, що він (в той час) перекладав цю статтю. (або: Я знав, що він (в той час) перекладає цю статтю.)

Perfect Infinitive виражає дію, що передує дії дієслова-присудка, наприклад:

He is happy to have taken part in our work.

Він щасливий, що взяв участь в нашій роботі.

She was glad to have been given such an interesting book.

Вона була рада, що їй дали таку цікаву книгу.

Perfect Continuous Infinitive виражає дію, що тривала протягом певного періоду до теперішнього моменту, або дію, що тривала в минулому протягом якогось періоду часу, наприклад:

I am happy to have been working here all these years.

Я щасливий, що працюю тут всі ці роки.

I remember to have been living there for three years before you came.

Я пам'ятаю, що жив там 3 роки перед тим, як ви приїхали.

Основні функції інфінітива в реченні

вживання		переклад
1. підмет	To walk is useful.	імен. або інф.
2. частина присудка	Our aim is to master English.	імен. або інф.
3. додаток	She likes to sing.	інф.
4. означення	The desire to find the solution was	інф.,

	very strong. It will be done in the years to come. He was first to prove it. The method to be used is not new.	імен., прикм. підр. реч. означ.
5. обставина	She went there to study physics. Hydrogen reacts with oxygen to form water.	інф., дієприкм.

Зворот «додаток з інфінітивом» (Complex Object)

Зворот складається з іменника в загальному відмінку або об'єктного займенника (me, you, him, her, it, us, them) та інфінітива. Інфінітив виражає дію, яку виконує або якої зазнає предмет або особа, позначений іменником чи займенником, що стоїть перед інфінітивом.

We would like you to inform us about the results of your project.

They want our group to finish the program testing by tomorrow.

Як правило, **Complex Object** перекладається підрядним додатковим реченням.

Зворот вживається після певних дієслів. Умовно ці дієслова можна розділити на дві групи:

I) Дієслова, після яких вживається **Complex Object** з інфінітивом з часткою **to**.

This enabled us to begin our investigation.

II) Дієслова, після яких вживається **Complex Object** з інфінітивом без частки **to**.

Our English teacher makes us learn the new words.

До **першої** групи належать:

1) дієслова, які виражають наміри та бажання:

to want, to wish, to desire, to like, to dislike, to hate, to intend, should/would like, наприклад:

I would like them to do it.

Я б хотів, щоб вони це зробили.

2) дієслова, які виражають припущення:

to consider, to believe, to think, to find, to know, to expect, to suppose, наприклад:

The lecturer considers him to be the best student of our group.

Викладач вважає його кращим учнем нашої групи.

3) дієслова, які виражають наказ, прохання, дозвіл:

to advise, to allow, to ask, to cause, to force, to force to order, to request, to recommend, to permit, наприклад:

He ordered the group to stop talking.

Він наказав, щоб група припинила розмовляти.

До другої групи належать дієслова:

1) **to make** (у значенні «примушувати») і **to let** («дозволяти») – змушувати, наприклад:

The rigid deadline made us speed up.

Жорсткий кінцевий термін змусив нас прискоритися.

2) дієслова, які виражають сприймання за допомогою органів чуття:

to see, to hear, to feel, to watch, to observe, to notice тощо.

I heard him deliver a lecture on the subject.

Я чув, що він читав лекцію на цю тему.

Після дієслів **to see, to hear, to feel, to watch, to observe, to notice** замість інфінітива в **Complex Object** може вживатися Participle I для опису дії в процесі. Як правило, українською мовою *інфінітив* буде перекладатися дієсловом доконаного виду, а *Participle I* – дієсловом недоконаного виду, наприклад:

We saw them cross the road.

Ми бачили, як вони перетнули дорогу.

We saw them crossing the road.

Ми бачили, як вони перетинали дорогу.

Дієслова **to allow** (дозволяти), **to permit** (дозволяти), **to enable** (давати можливість), **to have, to get** (в значенні «домагатися того, щоб»), **to make, to force, to cause, to lead** (в значенні «примушувати, змушувати, робити так, щоб») зазвичай не вимагають при перекладі сполучника що, наприклад:

This enabled us to begin our investigation.

Це дало нам можливість почати наше дослідження.

Якщо інфінітив після цих дієслів вживається в формі **Passive**, то при перекладі його слід поставити безпосередньо після присудка, при цьому використовується його активна форма, наприклад:

It enabled the temperature to be measured.

Це дозволило виміряти температуру.

Якщо дієслова **to advise, to allow, to permit, to forbid** не потребують прямого додатка, після них ставиться *герундій*, якщо потребують – *інфінітив*, наприклад:

We don't permit people to speak loudly in the office.

Ми не дозволяємо людям голосно говорити в офісі.

We don't permit speaking loudly in the office.

Ми не дозволяємо голосно говорити в офісі.

Якщо дієслова **to make, to let, to hear, to see** тощо стоять у пасивній формі, то інфінітив у цьому випадку вживається з часткою **to**, наприклад:

He was seen to talk to the Dean.

Зворот «підмет з інфінітивом» (Complex Subject)

Зворот складається з іменника в загальному відмінку або особового займенника та інфінітива. Зворот перекладається додатковим підрядним реченням. Присудок головного речення може мати форму **Passive** і перекладається невизначено-особовим реченням типу «говорять», «відомо», «повідомляється». Інфінітив у цьому звороті завжди вживається з часткою **to**. Речення з **Complex Subject** умовно складається з трьох частин і має наступний вигляд:

Підмет > Присудок (дієслово в активі чи пасиві) > інфінітив з **to**
 1 2 3

He is said to take part in this project.
 1 2 3

З української на англійську мову наступне речення буде перекладатися у такому порядку:

Говорять, що він бере участь у цьому проекті.
 2 1 3

При перекладі на англійську мову сполучник *що* не вживається.

Зворот «підмет з інфінітивом» вживається з наступними групами дієслів, що виступають у реченні у ролі присудка:

1) Дієслова, які виражають сприйняття за допомогою органів чуття і вживаються в пасивному стані: **to see, to hear, to feel, to watch, to observe, to notice** тощо.

She was heard to mention this name in her lecture.

Чули, що вона згадувала це ім'я в своїй лекції.

2) Дієслова, які виражають припущення, думку, сподівання і вживаються в пасивному стані: **to consider, to believe, to expect, to know, to report, to say, to suppose, to think** тощо.

They are known to work here.

Відомо, що вони працюють тут.

3) Дієслова, які виражають наказ, прохання, дозвіл, примус і вживаються в пасивному стані: **to order, to ask, to request, to allow, to permit, to make, to cause, to force** тощо.

They were ordered to leave the hall.

Їм наказали залишити зал.

4) Дієслова і звороти, які виражають припущення і вживаються в активному стані: **to seem, to appear** (здаватися, мабуть), **to happen, to chance** (траплятися, випадково опинитися), **to prove, to turn out** (виявлятися), **be likely/be unlikely** (ймовірно/малоймовірно), **be certain** (безумовно), **be sure** (напевно).

Under these conditions the output is likely to increase.

При цих умовах випуск продукції, ймовірно, зросте.

This scientist appears to use our equipment in his experiments.

Цей вчений, мабуть, використовує в своїх експериментах наше обладнання.

This proved to be important.

Виявилось, це було важливо.

Якщо **to prove** вживається в формі **Passive**, то його слід перекладати словом «доводити»:

This was proved to be important.

Було доведено, що це важливо.

Присудок у реченні зі зворотом «підмет з інфінітивом» може мати негативну форму. В цьому випадку якщо присудок має форму **Active**, то заперечення переноситься на інфінітив, а присудок виноситься вперед у стверджувальній формі, наприклад:

Explicit and detailed models do not appear to be available for this purpose.

Здається, що ясних і докладних моделей для цієї мети не існує.

Якщо присудок виражений дієсловом у формі **Passive** з **not**, то воно зберігає заперечення, наприклад:

The programme is not considered to have been realised.

Не вважається, що ця програма була реалізована.

Зворот «for + іменник + інфінітив»

У цій конструкції перед інфінітивом є слово, що позначає дійову особу або предмет, яке вводиться прийменником **for** і стає підметом підрядного речення. **For** при перекладі допомагає визначити початок підрядного речення (вводиться сполучниками «що/щоб»), де інфінітив стає присудком, наприклад:

For this method to be valuable it must be improved.

Щоб цей метод був корисним, його треба вдосконалити.

This mechanism is provided with special devices for the whole system to function automatically.

Цей механізм забезпечений особливими приладами для того, щоб вся система функціонувала автоматично.

Можливий переклад цього звороту іменником або інфінітивом. Не завжди необхідно перекладати зворот за допомогою підрядного речення, наприклад:

Everybody waited for the meeting to start.

Всі чекали початку зборів.

There is a possibility for him to attend the conference.

У нього є можливість бути присутнім на цій конференції.

EXERCISE 1. Translate into Ukrainian. Mind the function of the Infinitive.

1. The new method to be used depends upon the natural conditions of the district. 2. The factors to be considered are of great importance taking into

account the further development of this method. 3. He was the last to take part in the discussion. 4. To perform this work one must have all the necessary equipment. 5. To avoid the accident the cars had to move very slowly. 6. To meet the increased demand for industrial goods, a great number of new shops have been opened in the town. 7. To solve this problem you have to make a great many experiments. 8. To calculate the age of our planet requires much knowledge in different branches of science. 9. To summarize the findings of this tremendous work would require many pages. 10. It is ironical that we publish articles on cybernetics, yet fail to develop simple and effective feedback mechanisms to serve our purpose. 11. Incidentally, it is convenient to introduce the following abbreviations. 12. This technology calls for the assessment to be made at the time when the new equipment is being considered for installation. 13. The suggestion is both attractive and interesting but the work is not sufficiently advanced for any definite opinion of its validity to be formed. 14. Such programs remove the need for other users to wait for a busy printer to become free. 15. Our findings prove that it is physically possible for the ground ice of Alaska to have been formed by a process of segregation.

EXERCISE 2. Translate into English using the Infinitive. Mind the functions of the Infinitive.

1. Він досить досвідчений викладач, щоб пояснити це явище. 2. Щоб добре зрозуміти ці процеси, ми повинні вивчити їх механічну природу. 3. Його завдання – знайти докази для підтвердження нашої гіпотези. 4. Том першим розповів нам про досягнення в галузі нанотехнологій. 5. Ви прибули до вокзалу останніми. 6. Я радий, що мене повідомили про початок експерименту. 7. Наш професор любить, коли до нього звертаються за порадою. 8. Ватсон і Крік першими відкрили структуру ДНК. 9. Труднощі, які треба подолати в першу чергу, стосуються

технічного аспекту. 10. Йому шкода, що він зробив так багато помилок. 11. Інформація, про яку треба повідомити у статті, підкреслює імовірність застосування таких пристроїв, хоча це треба перевірити. 12. Матеріал, який буде вивчатися, дуже корисний. 13. Вимірювальні прилади, якими будуть користуватися студенти, повинні бути надійними. 14. Щоб зрозуміти ці явища, треба витратити багато часу та зусиль. 15. Ця тема надто важлива, щоб відкладати її обговорення на інше засідання. 16. Купити найкращі підручники дуже важливо для подальшого навчання.

EXERCISE 3. Combine the two sentences using the Infinitive as in the model.

Model: *I was invited to the conference. I am proud of it. – I am proud to have been invited to the conference.*

1. Nick is spending his holiday in the mountains. He is happy about it. 2. We are often shown these experiments. We are glad of it. 3. I am not working in your team now. I am sorry about it. 4. They will be given a chance to participate in this research. They are pleased with it. 5. Jack has missed the train to London. He is upset about it. 6. We are taught a lot of useless subjects here. We are furious with it. 7. I passed my exams yesterday. I am glad of it. 8. Jane was not allowed to join the project. She was very upset about it. 9. I am watching an exciting comedy. I am delighted with it. 10. Mark has been shown a collection of old coins lately. He is proud of it. 11. I was late for the concert. I am sorry about it. 12. She has not been doing any exercises for three months. She is sorry about it.

EXERCISE 4. Fill in the blanks with the particle *to* where necessary.

1. This is the place from which I saw John ... arrive at the station. 2. Women always want you ... write them letters. 3. Don't let it ... trouble you. 4. Tell

me what I you would like me ... do. 5. We expect Peter ... play with the children. 6. She watched him ... open the safe. 7. The family suspected it and wanted to make Nick ... see a lawyer. 8. You can't make me ... say what you want me ... say. 9. She felt her heart ... beat wildly. 10. I knew them ... be right. 11. The officer commanded his men ... fire. 12. Put on a thicker coat, I don't want you ... catch cold.

EXERCISE 5. Translate the sentences paying attention to the use of the Complex Object.

1. I don't like him to mention my name. 2. Ancient people supposed the world to be flat. 3. The doctor pronounced the patient to be out of danger. 4. Did you feel the bridge shake? 5. Nobody said anything, we just watched him put it away in his case. 6. Many of the audience considered the speaker to overstate his case. 7. We knew their research to have been completed. 8. The way she looked at me made me blush. 9. He is the man who observed the accused man enter the bank. 10. The scientist believes the experiment to have been carried out properly. 11. She didn't expect her son to study architecture. 12. I have never heard him tell a lie.

EXERCISE 6. Replace the following complex sentences or groups of sentences by simple sentences with the Infinitive Construction.

Model: *The salesman urged me. He insisted on my buying the car.*

The salesman urged me to buy the car.

1. I never smoke indoors. My wife doesn't like it. 2. He's an honest boy. I know it. 3. The suspected man entered the building. We saw him. 4. I looked out of the window. He crossed the street. 5. She sent us an answer. We didn't expect it. 6. No one had expected that that she would marry the man. 7. He ordered that tea should be brought at once. 8. They sang in Italian. We heard it.

EXERCISE 7. Translate into English. Use the structure Complex Object.

1. Я не хочу, щоб вона знала про це. 2. Мені б не хотілося, щоб вони спізналися. 3. Хвороба брата змусила її переїхати до великого міста. 4. Викладач розраховував, що студенти зрозуміють це правило. 5. Всі знають, що Ньютон – великий вчений. 6. Мій керівник терпіти не може, коли ми робимо помилки у документах. 7. Вона не могла примусити його заспівати. 8. Доц примусив нас повернутись до дому. 9. Батько примусив синів відремонтувати стіл. 10. Ми побачили, що вона перепливає річку. 11. Ми спостерігали, як він підійшов до вікна, розгорнув журнал і почав читати. 12. Він відчув, що хтось дивиться на нього. 13. Вона бачила, що він приміряє костюм. 14. Микола бачив, що Ганна щось пише. 15. Я хочу, щоб цю статтю надрукували в завтрашній газеті. 16. Він хотів, щоб його картини бачили в різних країнах. 17. Я хочу, щоб меблі доставили додому. 18. Ми не знали, що роботу було закінчено. 19. Я не припускав, що статтю вже надрукували. 20. Ці інженери не хотіли, щоб їх приладами користувалися. 21. Наш викладач англійської мови змушує нас вчити слова.

EXERCISE 8. Translate the sentences paying attention to the use of the Complex Subject.

1. The river is supposed to flow in this direction. 2. You are expected to know such things. 3. He is known to be an expert in this field. 4. The theatre is reported to have given several performances in Ukraine. 5. He was said to have organized the whole business. 6. The agreement is certain to have been signed. 7. They are unlikely to have any objections to our proposal. 8. The negotiations are likely to continue until Friday. 9. He didn't prove to be a very experienced engineer. 10. The house is known to have been built at the beginning of the 19th century. 11. They turned out to have returned home. 12.

The actress was heard to speak to the film director about a new production.
13. He turned out to speak three foreign languages.

EXERCISE 9. Paraphrase the sentences. Use the Complex Subject.

Model: *It is reported that the delegation has left London.*

The delegation is reported to have left London.

1. It is known that he has a large collection of pictures. 2. It is expected that many people will attend the meeting. 3. It was found that the lecture was very interesting. 4. He was ill. They say so. 5. It can't be considered that the results of the experiment were bad. 6. It happened that they met that very day. 7. It is certain that they will come here on Monday. 8. It appears likely that he will recover soon. 9. It seems that the play has made a deep impression on him. 10. It is expected that our football team will win the match. 11. It was reported that the Prime Minister had arrived to the Summit. 12. It was supposed that the ship had left Odessa.

EXERCISE 10. Translate into English. Mind the structure Complex Subject.

1. Кажуть, що цей палац був збудований у XVIII столітті. 2. Припускають, що засідання скоро закінчиться. 3. Сталося так, що він впізнав цього чоловіка. 4. Малоімовірно, що вони чули про наші дослідження в цих галузях. 5. Умови праці виявилися важчими, ніж передбачалося. 6. Нове обладнання виявилось набагато надійнішим. 7. Відомо, що цей вчений провів багато часу в Англії. 8. Виявляється, Майкл – один з кращих спортсменів у нашому університеті. 9. Кажуть, що ви працюєте над цією проблемою вже кілька місяців. 10. Він, здається, вже склав випускні экзамени. 11. Здається, ця людина дуже цікавиться розвитком космічних технологій. 12. Думають, що Джим знає набагато більше, ніж говорить. 13. Не сподівалися, що зима буде

такою теплою. 14. Чули, що ваша команда візьме участь в осінньому турнірі. 15. Повідомляють, що вчені відкрили щось дійсно важливе. 16. Звісно, вона нічого не знає про той випадок. 17. Вважають, що Аллан По започаткував детективний жанр. 18. Здається, він знає номер цього готелю. 19. Говорять, що вони успішно працюють над новим проектом.

EXERCISE 11 . Translate into Ukrainian.

1. I want you to go to the office and speak to the manager about it. 2. The director ordered the letter to be sent off immediately. 3. I consider him to be responsible for it. 4. We heard the construction of railway facilities benefit fully from the system. 5. We expect the goods to be delivered in three weeks. 6. I think that tonight you will hear her sing. 7. Furthermore, one need not even know how to make the reaction in question occur. 8. We know the velocity of a particle to be continuously changing if this particle has a non-uniform motion. 9. He believed the results of this test to have been plotted in the diagram. 10. This house is likely to have been built at the beginning of the nineteenth century. 11. This state of affairs doesn't seem likely to last long. 12. The proposal known to have been advanced by our delegate was unanimously greeted. 13. The device known to be built by Charles Babbage is now considered to be the parent of modern computers. 14. The discussion of this work has not been considered to be within the scope of this chapter. 15. The fact happened to become known to everybody. 16. The lifetime of the equipment is assumed to be 30 years. 17. He seems to have given up this view. 18. The goods don't appear to have been packed very carefull. 19. He was made to sign the agreement. 20. Ronald was supposed to meet us at the station. 21. The diode is said to be reverse-biased, and hardly any current flow.

УМОВНІ ПІДРЯДНІ РЕЧЕННЯ

Умовні підрядні речення вводяться сполучниками «**if**» (якщо), «**unless**» (якщо ... не), «**provided/providing**» (за умови, якщо), «**given**» (якщо дано, є), «**as long as**» (оскільки), «**on condition that**» (за умов якщо), «**suppose/supposing**» (припустимо, що), «**otherwise**» (інакше), «**but for**» (щодо), «**even if**» (навіть якщо), «**in case of/in the event of**» (у випадку).

Умовні речення можна поділити на три типи:

1) Умовне речення 1-го типу (**First Conditional**) – речення, що описує **реальну** або **дуже ймовірну** ситуацію в теперішньому або майбутньому часі.

В умовних підрядних реченнях **1-го типу** завжди використовується час **Present Simple**, а в головній частині, в залежності від ситуації, може використовуватися **Future Simple**, спонукальний спосіб або ж модальні дієслова *can, must, may* тощо з інфінітивом без частки **to**. В українських реченнях присудок не має частки «би». Дієслівні форми обох речень перекладаються на українську мову дієсловами в майбутньому часі, наприклад:

Unless he is busy, he will come to the meeting.

Якщо він не буде зайнятий, він прийде на збори.

The system will fail to perform unless the requirements are satisfied.

Система не буде функціонувати, якщо всі вимоги не будуть задоволені.

Please, come to the lab and help me with the experiment if you are not busy tomorrow.

Будь ласка, прийдіть в лабораторію і допоможіть мені з експериментом, якщо ви не будете зайняті завтра.

We may stay at home next Friday if there are no lectures at university.

Ми зможемо залишитися вдома наступної п'ятниці, якщо в університеті не буде лекцій.

В умовних підрядних реченнях 1-го типу з запереченням замість сполучника *if* можна використовуватися *unless* (якщо не) та дієслово в стверджувальній формі. При перекладі українською мовою частка *не* ставиться перед дієсловом.

They don't have to go there unless they want.

Їм не обов'язково їхати туди, якщо вони не бажають.

2) Умовне речення 2-го типу (**Second Conditional**) – речення, що описує **маловірогідну** ситуацію стосовно теперішнього або майбутнього часів.

В умовних підрядних реченнях **2-го типу** завжди використовується **Past Simple**, причому *were* ставиться перед усіма особами замість *was* (*I were, he were, she were*). В головному реченні використовуються модальні дієслова **should, would, could, might** + **Simple Infinitive** дієслова без частки **to**. В таких реченнях не можна замінити сполучник *if* на *when*. На українську мову такі речення перекладаються з часткою «би», «якби», «б».

If the situation permitted, we should test this device.

Якби ситуація дозволила, ми б протестували цей пристрій.

Unless the situation were favourable they could not apply the new equipment.

Якщо б ситуація не була сприятливою, вони б не змогли використати це нове обладнання.

If I were him, I would never permit it.

Якщо б я був на його місці, я б ніколи не дозволив цього.

3) Умовне речення 3-го типу (**Third Conditional**) – речення, що описує **нереальну** умову, що так і не відбулася в минулому. Умовні конструкції 3-го типу мають відтінок жалю, прикрасі, докори через те, що не трапилося чи не було виконано у минулому.

В умовних підрядних реченнях 3-го типу використовується **Past Perfect**, інколи **Past Perfect Continuous**. В головному реченні використовуються модальні дієслова **would, could, might** + **Perfect Infinitive (have + V₃)** без частки *to*. В таких реченнях сполучник *if* не можна замінити на *when*. На українську мову такі речення перекладаються з часткою «би».

If the situation had permitted we should have tested the device last week.

Якби ситуація дозволила, ми б протестували цей прилад минулого тижня.

What would they have done if you hadn't helped them?

Що б вони робили, якщо б ви не допомогли їм?

В умовних реченнях II і III типу **if** іноді опускається, і на його місце виносяться дієслова **had, could, were, should**.

При перекладі на українську мову вводиться сполучник «якщо».

Had we time, we should test the sample twice.

Якби у нас був час, ми б протестували цей зразок двічі.

Для висловлювання жалю з приводу тієї чи іншої дії відносно теперішнього чи минулого часу в англійській мові вживається конструкція з **wish / if only**.

Відносно теперішнього часу в підрядних речення після **wish / if only** вживається **Past Simple / Past Perfect** і для минулого часу – **Past Perfect**.

Речення з дієсловом **wish** і виразом **if only** можуть перекладатися українською мовою як «на жаль», «жаль», «якби тільки», «хотілося б».

Якщо речення, що стоїть після **wish / if only**, стоїть у заперечній формі, то українською мовою воно буде перекладатися ствердженням, і навпаки, ствердження в українській мові буде передаватися через заперечення в англійській, якщо ми використовуємо для перекладу «на жаль», наприклад:

I wish I had more free time.

Жаль, що у мене нема ще більше вільного часу.

(Хотілося б, щоб у мене було більше вільного часу.)

EXERCISE 1. Translate the sentences into Ukrainian.

1. If this is the case, this hypothesis may prove to be valid. 2. If we raise the temperature, the film will expand. 3. If we were free tomorrow, I should go to see a friend of mine who has just come back from an expedition. 4. A wife is a good helper to her husband in all his troubles most of which he would not have had if he had not married her. 5. It would have been risky to answer these questions if they had not been verified by experiment. 6. Had we any reason, we might refuse the offer of their group. 7. Had you spoken more clearly, everyone would have understood you. 8. Were he in London, they would know about it. 9. Unless you can deliver the machines by the 15th September, we shall be compelled to cancel the order. 10. If I were you, I should go there immediately. 11. Unless a very high pressure is used, electrons produce only a small number of ions. 12. If such ores were of interest to you, we could send you our offer at once. 13. Had there been no earth's gravitation, the satellites would have moved through airless space in a straight line at a uniform speed. 14. This could have been noticed by the programmer if he had inspected his programme carefully. 15. If you had not

left the child alone, it would not have broken the plates. 16. Had he taken more winter clothes, he would not have complained of the weather in this region. 17. I would never allow them to take those books if they were not my close friends. 18. He will certainly agree to join you if somebody shows him the possible benefits. 19. If I were you, I could speak to the manager and make him change his mind. 20. The engineers will go on business if the weather does not get worse. 21. The tourists would have lost the way long ago if the guide had not been so experienced. 22. The machine-tools would go directly to London if the director did not cancel the order. 23. Your son will be a success if he doesn't waste time playing computer games. 24. If we applied principles of information technology and connectivity to the various processes that make up the urban infrastructure, we would end up with a smart city. 25. Had he done the task, he would have been chosen the best player. 26. If I were younger, I would like to go to the party with my children. 27. The experiments show agreement with theory provided the conditions are met.

EXERCISE 2. Choose the correct form of the verb.

1. If I *don't/won't* feel well tomorrow, I stay/will stay at home. 2. If the weather *is/will be* nice tomorrow, we can go to the beach. 3. It will be hard to find a hotel if he *arrives/will arrive* on Sunday. 4. *Do/Will* you join our club if we invite/will invite you? 5. I *am/will be* surprised if he *will not/does not* sign the contract. 6. What will you do if it *snows/will* snow in the city? 7. I will not be able to cope with the task if you *will not/don't* explain it in detail. 8. If he *doesn't/will not* work harder, he *will not/doesn't* find a good job.

EXERCISE 3. Indicate whether each of these predictions is probable (P), hypothetical (H), or impossible (I).

Model:

PREDICTION

active: There {will be} an eclipse tomorrow.

passive: The eclipse {will be hidden} by the clouds.

PROBABLE PREDICTION (First Conditional)

active: If it rains, we {will get wet.}

passive: If the eclipse is hidden, the photos {will be ruined.}

HYPOTHETICAL PREDICTION (Second Conditional)

active: If I studied, I $\left\{ \begin{array}{l} \text{would} \\ \text{could pass.} \\ \text{might} \end{array} \right.$

passive: If the eclipse were hidden, the photos $\left\{ \begin{array}{l} \text{would} \\ \text{could} \\ \text{might} \end{array} \right.$ be ruined.

IMPOSSIBLE PREDICTION (Third Conditional)

active: If I studied, I $\left\{ \begin{array}{l} \text{would} \\ \text{could} \\ \text{might} \end{array} \right.$ have passed.

passive: If the eclipse were hidden, the photos $\left\{ \begin{array}{l} \text{would} \\ \text{could} \\ \text{might} \end{array} \right.$ have been ruined.

 P 1. If sugar is added to water, it will dissolve.

_____ 2. If the volcano had erupted, many people would have been killed.

_____ 3. If the car had fuel, it would go.

_____ 4. If the meteor had penetrated the earth's atmosphere, it would have burned up.

- _____ 5. If a fuel, heat, and oxygen are present, combustion will take place.
- _____ 6. If the milk were pasteurized, the harmful bacteria would be destroyed.
- _____ 7. If neon is given an electric charge, it will glow.
- _____ 8. If the apple fell from the tree, potential energy would change to kinetic energy.

EXERCISE 4. Change each of these probable predictions to a hypothetical prediction. Remember to use *were* instead of *was* in *if* clauses.

Model: *If we study, we will pass.*

If we studied, we would pass.

1. If an effective cure is found for leukemia, many lives will be saved.
2. If chlorine is inhaled in large doses, it will be fatal for a human being.
3. If mercury is heated to 357° C, it will boil.
4. If the fuel ignites, the engine will start.
5. If it is a clear night, we will see the eclipse.
6. If the wires are insulated, they can be used to carry electric current.
7. If the air temperature drops below 0° C, the rain will turn to snow.

EXERCISE 5. Change each of these hypothetical predictions to an impossible prediction.

Model: *If we studied, we would pass.*

If we had studied, we would have passed.

2. If we spoke the same language, we would understand each other better.
3. If we moved the clocks back one hour, we would have an extra hour of daylight in the morning.
4. If the bridge were properly designed, it would not collapse.
5. If the standards were lower, more students would pass.

6. If the satellite were not interrupted, it would continue in its orbit.
7. If the egg cell were fertilized by sperm carrying an *x* chromosome, the baby would be a girl.
8. If he ate a balanced diet, he would be healthier.

EXERCISE 6 . Complete the following predictions by filling in the proper form of the verb.

1. Plants will not grow if they are (be) deficient in nitrogen.
2. Many lives would have been saved if scientists _____ (predict) the tornado.
3. A satellite will go into orbit when it _____ (reach) a speed of 18,000 miles per hour.
4. The calcium would melt if you _____ (heat) it to 845° C.
5. When winter comes, the bears _____ (hibernate).
6. If the iron bar were exposed to air, it _____ (rust).
7. If the compound had been an acid, it _____ (turn) the blue litmus red.
8. If the oxygen were cooled sufficiently, it _____ (liquefy).

EXERCISE 7. Complete the following predictions in any logical or imaginative way, using the correct verb form.

1. There would be fewer traffic accidents if people didn't drink and drive.
2. People would be healthier if
3. The air would be cleaner if
4. University would be easier if
5. If human beings could fly,
6. If we could control the weather,
7. If there were no irregular verbs,
8. If computers could make breakfast
9. If I could go anywhere in the world,
10. If I were you,
11. If the book had not been so old,
12. They would refuse to go there if
13. If it had not been late,
14. If you informed me earlier of their visit,
15. If they had not used the equipment without our Professor's permission,
16. If he agrees to come to our place in winter,
17. It could have been impossible to fix the computer if

EXERCISE 8. Answer the questions.

A

1. Could you speak to your English colleagues if we didn't invite an interpreter?
2. Where would you spend your money if you won a million dollars?
3. Could you survive if you were left alone in the mountains?
4. If you were late for an important meeting, what would you do?
5. If none of your friends agreed to follow you, would you insist on your plan?
6. What would you do first if you were offered to take part in a scientific conference?

B

1. Could you have passed the exams better if you had worked a little harder?
2. What would you have bought if you had gone shopping yesterday?
3. Would you have gone to university if your parents had not insisted on?
4. What film or show would you have watched if you had had enough time yesterday?

EXERCISE 9. Open the brackets. Use the necessary form of the verb.

1. I wish I (to consult) the teacher when I first felt that the subject was too difficult for me.
2. I love sunny weather. I wish it (to be) warm all the year round.
3. I wish I (to know) how to drive a car in 2005.
4. If only he (to be) here.
5. I wish I (not to have) to do my homework every day.
6. I wish you (to go) skiing with me yesterday.
7. I wish he (to know) Spanish.
8. If only I (not to drink) so much coffee in the evening, I could not sleep well enough.
9. I wish you (to read) more in future.
10. I wish we (to meet) again next summer.
11. They wished they (not to see) that

horrible scene again. 12. My aunt wishes she (to stay) at home last weekend.

EXERCISE 10. Translate the sentences into English using «I wish / If only»

1. О, якби ви сказали нам про цей випадок минулої неділі! 2. Було б добре, щоб в неї зараз була відпустка. 3. Шкода, що вас не цікавить це питання. 4. Шкода, що ви ввімкнули телевізор так пізно. 5. Вони шкодували, що не відремонтували ці пристрої раніше. 6. Якби я був вільний зараз! 7. Було б добре, щоб він перший запропонував їй зустрітися. 8. Шкода, що вже пізно туди йти. 9. Шкода, що ти не закінчив університет. 10. Шкода, що ви робите так багато помилок у диктантах. 11. Якби ви знали всю правду! 12. Шкода, що ми не встигли на літак. 13. Хотів би я, щоб вони слухали мої поради.

EXERCISE 11. Translate the sentences into English.

1. Якби вона погодилась прийти у кафе, ми б показали їй план нашого будинку. 2. Він змінився. Якщо ти його зустрінеш, ти його не впізнаєш. 3. Якби ви працювали більш наполегливо, ви отримали б набагато кращі результати минулого місяця. 4. Якщо вона не піде до дантиста, ліки їй не допоможуть. 5. На вашому місці я б не згадував про цю поїздку. 6. Він не пішов б тоді з дому, якщо б його батьки не показали йому світлини. 7. Вона не купувала б стільки дорогоцінних речей, якби не вийшла заміж за дуже багатого чоловіка. 8. Цей прилад відремонтують, якщо керівництво вашої лабораторії попросить це зробити. 9. Він не виграв би гонку минулого разу, якби його тренер не працював з ним так активно. 10. Якби Том не був такий зайнятий зараз, він написав би статтю про наш факультет. 11. Якби батьки купили йому планшет, він міг би користуватися їм у автобусі. 12. Якщо б вони мене

тоді не попросили про допомогу, я б їм не допоміг. 13 Якщо він не поїдить з міста, я зайду до нього наступного разу. 14. Якби я був тоді мудріше, я б не зробив стільки помилок. 15. Вони нам не повірять, якщо ми не продемонструємо їм наші розрахунки. 16. Ти б здав свої екзамени без проблем минулого року, якщо б вчився старанніше. 17. Якщо б ти не збиралася так довго, ми б дісталися аеропорту вчасно.

APPENDIX 1

LINKING WORDS AND OTHER USEFUL EXPRESSIONS

according to	відповідно до, згідно
a good deal of	багато, велика кількість
along with	поряд з
a number of	велика кількість
although	хоча, незважаючи на те, що
among	серед, поміж
apart from	крім того, окрім
as	як, у якості, оскільки
as a matter of fact	фактично, насправді
as a result	внаслідок, в результаті
as...as	так само ...як
as compared with	порівняно з
as far as	наскільки, до
as for	що стосується
aside from	крім, за винятком
as if	немов, наче
as though	ніби, неначе
as mentioned above	як згадувалося вище
as well as	так само, як

as well	також
at any rate	в усякому разі
at the expense of	за рахунок
because	тому що, оскільки, бо
because of	з-за, через, внаслідок
bear in mind	мати на увазі, пам'ятати
behind	позаду, за
beside	поруч, поряд
besides	крім того, крім, до того ж
between	між, серед
both...and...	як...так і...
by all means	неодмінно, будь-що
by far	набагато, значно
by means of	за допомогою
compared with	в порівнянні з
contrary to	всупереч, на противагу
concerning	відносно, стосовно, щодо
despite	незважаючи на, всупереч
deal with	мати справу з, розглядати
do one's best	робити все можливе
due to	внаслідок, завдяки
during	під час, протягом
either ...or...	або...або...
except	окрім, за винятком
far from	далеко
first of all	насамперед
for example / for instance	наприклад
for the sake of	заради

furthermore	більше того, крім того
hardly... when	навряд чи... коли
hence	отже, звідси
however	однак, проте, якби не
in accordance with	відповідно до
in addition	крім того, до того ж
in all respects	в усіх відношеннях
in comparison with	у порівнянні з
in front of	попереду
in general	взагалі
in its turn	у свою чергу
in no way	жодним чином
in particular	особливо
in spite of	незважаючи на
in order to	для того, щоб
in this respect	в цьому відношенні
instead of	замість
irrespective of	незалежно від
in view of	з урахуванням
like	як, ніби
least of all	щонайменше
moreover	більше того
neither...nor	ні...ні...
no longer	більше не
nevertheless	тим не менше, проте
on account of	внаслідок, через
on the one hand	з одного боку
on the other hand	з другого боку

owing to	завдяки
provided that	за умови, якщо
regarding	відносно, стосовно
rather than	а не, скоріше, краще аніж
result in	приводити до
result from	бути результатом
so that	таким чином, що
that is why	ось чому
the former	перший (із згаданих)
the latter	другий (із згаданих)
therefore	отже, тому
though	хоча
whether	чи, чи то
with regard to	відносно, щодо

APPENDIX 2

ENGLISH IDIOMS

against all odds / against all the odds	<i>всупереч всьому, незважаючи ні на що</i>
around the clock	<i>цілодобово, без перерви</i>
as soon as possible / asap	<i>як тільки, так відразу, в максимально можливий короткий термін</i>
asking for trouble	<i>напрошуватися на неприємності, робити щось ризикове, що може призвести до проблем</i>

at your wits' end	<i>бути засмученим та спустошеним через те, що були прийняті всі можливі дії, для вирішення проблеми, але вона так і залишилася невирішеною</i>
beat around the bush / beat about the bush	<i>говорити натяками, не говорити щось прямо</i>
behind someone's back	<i>робити щось поза очима когось</i>
blow your own horn / blow your own trumpet	<i>хвалити себе</i>
break the ice	<i>покласти початок, порушити мовчання, «розтопити лід» при першій зустрічі</i>
a couch potato	<i>лінивий; про людину, що любить лежати на дивані та дивитися телевізор</i>
call it a day	<i>закінчувати щось робити, що пов'язане з роботою</i>
can't see the forest for the trees	<i>не бачити ситуацію повністю, у всій її масштабності</i>
change your tune	<i>змінювати свою позицію на рахунок чого-небудь</i>
come in handy	<i>щось може бути корисним</i>
come to grips with / get to grips with	<i>серйозно взятися за вирішення проблеми</i>
couldn't care less	<i>абсолютно байдуже, зовсім не турбуватися</i>
the cream of the crop	<i>кращий з кращих</i>

a done deal	<i>укладена угода, справа зроблена</i>
day to day	<i>повсякденний, щоденний; рутина</i>
do your best	<i>робити все, що можна; робити на межі якості; дуже старатися при виконанні роботи</i>
each to their own	<i>кожному своє</i>
easy come, easy go	<i>як прийшло, так і відійшло</i>
every now and then	<i>час від часу</i>
expand / broaden / widen your horizons	<i>розширяти кругозір</i>
from now on	<i>починаючи з цього моменту</i>
from time to time	<i>час від часу</i>
go with the flow	<i>плисти за течією, не хвилюватися за події</i>
hard to swallow	<i>важко повірити</i>
have your head in the clouds	<i>літати в хмарах, бути наївним щодо ситуації чи обставин</i>
hold your own	<i>бути не гіршим за когось; відстоювати свою точку зору, триматися своєї позиції</i>
in a nutshell	<i>Треба розуміти як: в двох словах, коротше кажучи</i>
ill at ease	<i>відчувати себе неспокійно, некомфортно</i>
in any case	<i>в будь-якому випадку</i>
in the long run	<i>у довгостроковій перспективі</i>

in two minds	<i>мати вибір, але не знати, що вибрати; мати декілька думок з одного приводу</i>
it's high time	<i>час щось робити, що мало б бути зробленим ще в минулому</i>
join the ranks of	<i>приєднуватися до групи</i>
jump for joy	<i>стрибати від радості</i>
jump to conclusions	<i>робити передчасні висновки</i>
the jewel in the crown	<i>найцінніша частина чого-небудь</i>
keep something in mind	<i>мати на увазі, запам'ятовувати</i>
keep track of	<i>слідкувати за розвитком чого-небудь</i>
kill two birds with one stone	<i>вбити двох зайців одночасно</i>
know your stuff	<i>добре щось знати, розумітися на чомусь</i>
learn the ropes	<i>знати основи</i>
lend someone a hand	<i>надавати допомогу</i>
lost for words	<i>неможливо підібрати слова до ситуації</i>
make ends meet	<i>зводити кінці з кінцями, жити від зарплати до зарплати</i>
make the most of	<i>використовувати найкращим чином, отримувати максимум</i>
meet someone halfway	<i>йти на зустріч, робити поступки</i>
miss the point	<i>не бачити головного, не зрозуміти суті</i>
next to nothing	<i>майже нічого</i>

No way!	<i>Неможливо!</i>
out of the blue	<i>несподівано</i>
part and parcel of	<i>невід'ємна частина</i>
pull someone's leg	<i>дражнити когось, кепкувати</i>
the pros and cons	<i>плюси та мінуси</i>
rack your brains / rack your brain	<i>намагатися щось згадати, напружувати мізки</i>
recharge your batteries	<i>зарядитися новими силами</i>
read between the lines	<i>читати між рядками; намагатися розуміти щось, що не сказано / написано прямим текстом</i>
safe and sound	<i>цілий і неушкоджений, руки та ноги на місці</i>
see eye to eye	<i>сходиться в поглядах з кимось</i>
serve someone right	<i>так їм/їй/йому й треба, заслужувати того, що сталося</i>
speak your mind	<i>відверто висловлюватися, відкрито висловлювати свою думку</i>
state-of-the-art	<i>останнє досягнення, ультрасучасний</i>
take for granted	<i>важати / мати щось само собой зрозумілим</i>
time and time again	<i>знову і знову, неодноразово</i>
the ups and downs	<i>злети й падіння, білі та чорні смужки в житті</i>

under no circumstances	<i>за жодних обставин</i>
user-friendly	<i>легкий у використанні</i>
wheeling and dealing	<i>крутитися та домовлятися у політиці або бізнесі</i>
worth your while	<i>коштувати тих зусиль, що були прикладені</i>
You are what you eat.	<i>ти те, що ти їси; твоє здоров'я залежить від того, що ти їси</i>
You asked for it!	<i>Ти отримав те, на що заслуговуєш!</i>
zebra crossing	<i>пішохідний перехід</i>
zero in on	<i>сконцентруватися на чомусь</i>
Do you really mean it?	<i>Ви справді так вважаєте?</i>
That goes without saying.	<i>Само собою зрозуміло.</i>
You are always welcome.	<i>Завжди вам раді.</i>
Let's hope for the best.	<i>Будемо сподіватися на краще.</i>
Nothing special	<i>Нічого особливого</i>
It's like this	<i>Справа ось у чому</i>
Things happen	<i>Усяке трапляється</i>
You don't say so!	<i>Не може бути!</i>
Enjoy yourselves!	<i>Приємного відпочинку!</i>

EXERCISE. Translate the sentences into Ukrainian.

1. Visitors to Britain are sometimes confused when they're told there's a zebra crossing up ahead. 2. Making experiments is part and parcel of the job of acting and it cannot be avoided. 3. They want to look into the pros and cons of doing business in Hungary before opening an office there. 4. Our instructors will teach you what to do, and it shouldn't take you too long to

learn the ropes. 5. Hearing the news, I was lost for words. 6. Jerry wants to buy a new car, but it's out of the question. It's very expensive and we just can't afford it. 7. Keep what I said in mind and you'll be a success! 8. I have to go shopping and if I borrow the books off at the library on the way I'll be killing two birds with one stone. 9. Every now and then he starts asking questions about our joint projects. 10. Peter was seriously injured but, against all odds, he recovered and now he's fine. 11. We must work around the clock until the task is done. 12. Henry is in two minds about what to do at the weekend. He would like to go snowboarding, but he also likes the idea of going to the movies.

APPENDIX 3

TEST YOUR GRAMMAR

Test 1

1. ___wheat of all is processed ___ semolina and used to make cakes.
A. The most hard, to C. The more , in
B. The hardest, into D. Hardest, at
2. ___ Sarah ___ in America, ___ likely she will go back to Asia.
A. The longest, has stayed, the least C. Longer, will stay, less
B. The longer, will be staying, – D. The longer, stays, the less
3. They are changing the building to ___it ___ for ___ disabled to get around.
A. have made, easy, – C. do, easier , a
B. make, easier, the D. making, easily, the
4. We found it ___ to get used to ___ in a foreign country.
A. hard, living C. harder, live
B. hardly, live D. hardest, have lived
5. Jane's new haircut ___ her look much ___ .

- B. was, cooked D. are, will cook
12. By the time Jack _____ the race, he _____ for two hours.
- A. finishes, will have been running C. will finish, will run
- B. had finished, will be running D. has finished, had run

Test 3

1. This man's experience can _____ relied _____.
- A. – , to C. being, at
- B. have, at D. be, on
2. The living-room _____ , and _____. It is clean now.
- A. was being swept, mopped C. is sweeping, mopping
- B. has been swept, mopped D. swept, mopped
3. Whenever he _____, he _____ always _____ to with great attention.
- A. speak, – , listens C. spoke, was, listened
- B. speaking, has, listening D. had spoken, had, listen
4. What a mess! This room _____ redecorated, _____ it?
- A. is, was C. is being, isn't
- B. being , hasn't D. will, won't
5. Thousands of new houses _____ every year in this area every year.
- A. are built C. were being built
- B. have been building D. built
6. The patient _____ operated _____ by a well-known surgeon.
- A. has, – C. had been, at
- B. will, from D. was, on
7. Much attention was _____ _____ the singer at the party.
- A. paying, at C. pays, after
- B. being paid, into D. paid, to
8. We'll find _____ if the kids _____ taken good care _____.
- A. out, are, of C. – , have, -from

- B. away, will have been, off D. up, had, -
9. This book _____ last month. It _____ much _____ about now.
- A. published, was, speaking C. was being published, is, -
 B. was published, is, being spoken D. has been published, is, spoken
10. Water in the flat _____ cut off and the plumber _____ .
- A. is, has sent , - C. had been, was sent, for
 B. will be, send, to D. - , had been, of
11. When he arrived some warm clothes _____ to him.
- A. were giving C. is given
 B. were given D. are giving
12. By 5 o'clock a decision _____ arrived _____.
- A. was, to C. has been, on
 B. will, of D. had been, at

Test 4

1. He hated ... with trifling matters when he had more important questions ...
- A) bother, to be decided C) to be bothered, to decide
 B) to bother, decide D) bothering, deciding
2. He deserves ... how the matter stands and ... about it.
- A) to know, to be told C) knowing, to tell
 B) to be known, telling D) to have known, to have been told
3. How fortunate you are ... all over the world and ... so much of it.
- A) to travel, see C) to be traveling, to have been seen
 B) to have traveled, to have seen D) travel, see
4. She was probably angry ... in front of me. Her mood seems to ... for the worse.
- A) to reprimand, changing C) reprimanded, changed
 B) to have reprimanded, be changed D) to be reprimanded, change

5. Nobody saw ..., we just watchedit away in his case.
 A) anyway, his, putting C) anything, him, put
 B) nothing, he, to put D) none, himself, to have put
6. The delegation ... to ... London.
 A) is reported , have left C) have reported, leaving
 B) was reported, having left D) report, leave
7. This invention ... to be ... great importance in shipbuilding.
 A) considered, in C) is considered, of
 B) considers, at D) have been considered, off
8. They ... to ... quite ... us already.
 A) seems, has, forgotten C) seem, have, forgotten
 B) will seem, –, forgetting D) seem, –, forget
9. He ... not likely ... come today.
 A) is, to C) – , to have
 B) does, to D) has, –
10. The cargo ... not ... to have ... by the storm.
 A) does, seem, been damaged C) has, seems, damage
 B) is, seemed, being damaged D) don't, seem, be damaged
11. The agreement ... certain ... next week.
 A) has, to sign C) has, signed
 B) is, to be signed D) was, signs
12. He ... to a very experienced engineer.
 A) prove, being C) has proved, been
 B) proves, having been D) proved, be

Test 5

1. Do you mind ...such ... long way to work every day?
 A) travel, the C) having traveled, –
 B) traveling, a D) to travel, a

2. Excuse ... asking but does everyone in your family approve ... your ... ?
- A) me, - , to fly
B) myself, at, having flown
C) my, of, flying
D) I, in, flown
3. I'm not very friendly with him, so I was surprised ... his ... me to dinner.
- A) in, being asked
B) with, to be asking
C) of, having asked
D) at, asking
4. I object ... Mary and Jane ... out ... at night.
- A) at, gone, somewhere
B) from, go, wherever
C) of, having gone, everywhere
D) to, going, anywhere
5. I could not help ... with him. The problem turned out ... urgent.
- A) speaking, to be
B) having spoken, -
C) to speak, bein
D) spoken, been
6. I intended ... to the cinema yesterday but my friend told me that the film was not worth
- A) going, seen
B) to go, seeing
C) to be going, to see
D) go, see
7. I don't feel a swim.
- A) as, to be having
B) like, having
C) as if, had
D) about, to have
8. When we were at school, we ... to ... those games in the yard.
- A) were using, playing
B) have used, playing
C) used, play
D) was used, having played
9. Jane could not ... used to ... on foot to her office.
- A) get, going
B) having got, gone
C) getting, go
D) got, go
10. At that time we ... keen on a lot of money
- A) are, having made
B) were, making
C) - , make
D) will, to make
11. Try ... at the back door if ... hears you at the front door.

- A) knocked, anybody
 B) knocking, nobody
 C) to be knocked, none
 D) having knocked, somebody

12. Bad weather prevented us home in time.

- A) from, coming
 B) at, having come
 C) to, come
 D) off, to have come

Test 6

1. But ... your advice, I ... have been able to solve my problem.

- A) from, won't
 B) for, wouldn't
 C) to, weren't
 D) of, will

2. If I ... you, I ... travel ... my own.

- A) was, will not, off
 B) will be, wouldn't, from
 C) am, won't, -
 D) were, wouldn't, on

3. If Steve ..., tell him I ... back in ten minutes.

- A) calls, will be
 B) call, had been
 C) will call, will
 D) called, am

4. If you ... more attention to your studies last year, you ... these mistakes.

- A) paid, had not done
 B) would pay, hadn't made
 C) have paid, wouldn't make
 D) had paid, wouldn't have made

5. Your son ... nightmares if he ... that film.

- A) wouldn't have had, hadn't watched
 B) doesn't have, will have watched
 C) won't have, didn't watch
 D) hasn't had, don't watch

6. If I ... rich, I ... sail around the world.

- A) will, were to
 B) had been, will
 C) were, could
 D) will be, had sailed

7. ... she ... , she would ... her permission.

- A) Has, being asked, give
 B) Is, asked, giving
 C) Had, been asked, have given
 D) Will, have asked, gave

8. If Mark ... me some money, I ... this jacket.

- A) gave, bought
 B) had given, have bought
 C) gives, will buy
 D) would have given, would buy
9. I'd ... go to Majorka because I love ... by the sea.
 A) better, to have been
 B) prefer, been
 C) rather, being
 D) – , be
10. Dick prefers ... fish ... meat.
 A) to eat, rather than
 B) to be eating, to
 C) eat, then
 D) having eaten, than
11. – I'm ... out in a minute. – ... am I. You'd ... take your keys with you.
 A) go, And, rather
 B) to be going, Also, best
 C) gone, As, –
 D) going, So, better
12. Colin wishes he ... the bus; now he ... late for work.
 A) isn't missed, has been
 B) hasn't missed, will
 C) isn't missing, was
 D) hadn't missed, is

ЗМІСТ:

Особливості синтаксису англійської мови	3
Іменник	7
Займенник	13
Прикметник. Прислівник	16
Дієслово	29
Часи англійської мови (Active Voice)	30
Часи англійської мови (Passive Voice)	39
Узгодження часів. Немпряма мова	53
Модальні дієслова та їх еквіваленти	58
Дієприкметники	62
Герундій	69
Інфінітив	77
Умовні підрядні речення	91
APPENDICES	101

Навчальне видання

**Лєшньова Наталія Олександрівна
Павлова Лариса Володимирівна
Сергєєва Олена Анатоліївна**

ШАГ ВПЕРЕД В ГРАМАТИЦІ

Навчально-методичний посібник
(Укр. Англ. мовами)

Коректор О.В. Анцебора

Видавець і виготовлювач
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009 р.

Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна
Тел. 7052432